

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Munkavédelem és alkotmányosság

A nemzeti munkavédelmi törvényrendelet körül folyton forognak az események. Kezdődött az „Argus” közgazdasági lapnak azzal a számával, amelyben szösz szerint leközölte azt a törvénytervezetet, melynek a hivatalos lapban is meg kellett volna jelennie. De nem jelent meg! Nem is jelenhetett meg, mert az utolsó pillanatban feleszmélt a kormány és feleszmélt a mögötte álló párt is és rájöttek arra, hogy milyen veszélyeket rejt magában egy ilyen intézkedés.

Mi zsidók nem eszméltünk fel semmire, mert mi már régen tudjuk, hogy készül valami és akármennyire is érezzük ennek rendkívüli veszélyeit, sokkal tehetetlenebbek vagyunk, semhogy befolyásolhatnánk az ügyek menetét. Ne gondolja senki, hogy ezuttal szervezetlenségünk az oka ennek, vagy indolenciánk! Dehogy! Egészen másutt kell keresnünk a bajok okát. Legfőképpen abban a minden mértéket meghaladó agitációban, amelyet a szélsőjobboldali nacionalizmus hirdetői kezdeményeztek. És hiába jönnek a hivatalos statisztikák, amelyek azt mondják, hogy nincsen intellektuális munkanélküliség az országban: mégis azzal agitálnak, hogy 75% etnikai románnak kell lenni, minden magánvállalatnál is. A nemzeti munkavédelem törvénytervezete (amely állandóan sokféle variációban lát napvilágot, hiszen a kormány sem egységesen áll mellette), nem akar egyebet, mint azt, hogy minden indok nélkül kinevezhessenek bármilyen vállalatához egy kormánybiztos, aki viszont bárkit kitehet állásából, vezérigazgatót, tulajdonostól kezdve az ajtónálló szolgálót. De a szolgát hagyná utoljára és inkább a direktori szobák „napos oldalán járót” tenné ki. Nem célunk kritizálni, de megdöbbenünk attól a gondolattól, épen nemzetvédelmi szempontból, amely úgy véli, hogy egy bizonyos posztra bárkit is oda lehet állítani, ha nem is rátermett arra, csak hogy „elhelyezkedjenek” olyanok, akiket az a bizonyos „kormánybiztos” jónak lát.

Szerencse, hogy erre a döbbenetes alkotmányserítő, magántulajdont lábbal tipró tervezetre az „Univerul” is felhőrdült, meg a többi „konstruktív” lapok és mindazok az érdekképviseletek, amelyekben tulnyomó többségben többségiiek vannak. Szerencse, hogy a józan közvélemény nem hajlandó hozzájárulni olyan diktatorikus intézkedésekhez, amelyek megsemmisítenek mindenkinek munkához való jogát az országban és a tulajdonjog szabadsága is olyan végzetes csapást kapott volna, amely megingatta volna ennek a jelenlegi társadalomnak alappilléreit is.

Forr és kavargó az ország közvéleménye a tervezet körül, amelyet az iparügyi miniszter szépíteni igyekszik. Olyan arculcsapás készült, amelytől igen sok vállalat elvészett volna, míg mások kénytelenek lettek volna életük fogytáig a függőség terheit viselni. A közgazdasági élet ilyen vizözönelőtti állapota

XX. század!...

Zsidó aggokon, szerencsétlen betegeken és ártatlan gyermekeken áll bosszút a német barbarizmus

Berlin. — Lapunk más helyén részletesen megírjuk a Bné Brit szervezetnek a német titkos rendőrség által történt felosztását, amely egyike a legsúlyosabb csapásoknak, amely a szerencsétlen német zsidóságot az utolsó négy esztendőben érte. A 103 szervezet felosztása után három nappal hozzáláttak az elkobzott épületek birtokbavételéhez.

Az elkobzott épületek között kórházak, aggmenházak és gyermekotthonok vannak. A zsidó aggok, betegek és gyermekek ezreit dobták ki egyik napról a másikra hajlékukból. A zsidóság tehetetlenül áll ez újabb gazsággal szemben, mert nem rendelkeznek megfelelő helyiségekkel. A berlini Bné Brit által fenntartott aggmenházból kétszáz olyan aggot lakoltattak ki, akik vagyontuk roncsait a Bné Britre hagyták, cserében életfogytiglani ellátásért, amelynek teljesítését a nemzeti szocialisták lehetetlenné teszik.

A betiltással kapcsolatos 185 letartóztatás után megkezdtek lassankint az elfogottak szabadonbocsátását. Így szabadlábra helyezték dr. Leo Baeck berlini főrabbit, a Bné Brit nagyelnökét. A vidéki szervezetek néhány tisztviselője azonban még mindig letartóztatásban van.

Ben Gurion mondotta:

Nem ismerünk a zsidó történelemben még valakit, akin olyan felelősség nyugodott volna mint most Dr. Weizmanon

Jeruzsálem. — Ünnepeyes hangulatban folyt le a Cionista Világszervezet Akciókomitéjának ülése, amelyen számos gáluti és szentföldi AC. tag vett részt. Ben Gurion üdvözölte a megjelenteket és bejelentette dr. Weizman távolmaradását, akinek Londonba kellett maradnia, a folyton torló nagy események miatt. „Nem ismerünk a zsidó történelemben még valakit, akin olyan felelősség nyugodott volna, mint most dr. Weizman Chaimon”. Ezután részletes jelentést adott le. Utána Ussischin szólt fel, majd dr. Nahum Goldman referált. Valamennyi felszólaló aktív zsidó politikát követelt és eleve tiltakoztak az ellen, hogy a királyi bizottság bármilyen formában is kanonizálási tervet terjesszen elő.

Ussischin kijelentette, hogy a zsidó nép

végzetes lett volna az ország általános közgazdasági perspektívája szempontjából is.

Nem lesz törvény ebből a torzszülöttestől, mert a józan közvélemény nem fogja engedni. De mi zsidók, sajnos, csak egy pillanatra vehetünk mélyebb lélekzetet. Többre nincs módunk és időnk. Mert existenciánk

Dr. LEO BECK
berlini főrabbi
a német Bné Brit
nagyelnöke

A HALALRAITÉLT HELMUT HIRSCH-ET MEGMENTI AZ AMERIKAI KORMÁNY

Helmuth Hirsch 22 éves hontalan fiatalembert, akit a német kormány néhány héttel ezelőtt halálraítélt, az amerikai kormány mint ott született állampolgárát, kikéri a német hatóságoktól. Hirsch azszanprovokátorok áldozata lett és ártatlanul került a szomorú helyzetbe. Dodd amerikai német követ már interveniált a német kormánynál és Helmut Hirschet minden valószínűség szerint kiadják az amerikai hatóságoknak.

sohasem egyezik abba bele, hogy „zsidó állam” örve alatt új gettót létesítsenek Palesztinában, Mose Schertok, a gyűlés ideje alatt érkezett Londonból és referált az angol fővárosban folyó nagyfotossági tárgyalásokról. Dr. Artur Ruppin jelentéséből kint, hogy a Jewish Agency égisze alatt 35-ről 53-ra emelkedett a kolóniák száma.

MUSA NABI ÜNNEPSÉG AGITATORAI

A most megkezdődött Musa Nabi ünnepeken, bár számos nagyszabású mohamedán processzió vonult Jeruzsálembe, — rendezavarásra nem került sor. Harmincöt agitátort tartóztatott le a rendőrség, akiket azzal bíztak meg az arab vezetők, hogy az ünnepek alatt forradalmasítsák az arabokat és nyugtalanságokat keltsenek.

rozoga kapuit továbbra is döngetik, hol Pop Valérral, hol nélküle, azok a szélsőséges jobboldali, numerusok rögeszméihez ragaszkodó rétegek, amelyek úgy vélik, ha egy-két ezer jópozícióju zsidóember kezéből kiesne a ceruza, akkor: örök boldogság Kanaánja virulna ebben a szép és gazdag országban.

A Gestapo bosszuért liheg...

A némelek, a világ harminc országában megszervezett Bnei Brit-nek betiltották működését, elvették sokmilliósvagyont, letartóztatták a legfelsőbb zsidó szervezet elnökét és vezetőségét

Végzetes csapás érte a német zsidóság filantropikus intézményeit. — Leo Beck dr. főrabbi-elnököt letartóztatták 180 vezérfőfiúval együtt. — Az amerikai Bnei Brit interveniál.

— Nagy megdöbbenés világszerte a példátlan merénylet miatt.

Berlin. — A német titkos rendőrség, a hitleri kormányzat megbízása alapján újabb súlyos merényletet követett el a német zsidóság ellen. Betiltotta a Bnei Brit szervezetet a német birodalom területén. A felsőbb rendelkezést a birodalmi propaganda minisztérium adta ki, amelyből arra lehet következtetni, hogy főleg válasz akar ez lenni az amerikai zsidóság és közvélemény erőteljes németellenes hangulatára. Ugy látszik, hogy a megtorlások egész sorozatával akarják elriasztani a náciik a zsidó és nem zsidó közvéleményt a náciellenes tüntetésektől. Aminthogy az is válasz akart lenni, hogy hatvan napra betiltottak minden zsidó gyűlést és összejövetelt. Egyidejűleg pedig a zsidó sportrendezvényeket is tilalom alá helyezték.

A betiltás természetesen egy koholt vád alapján történt, mert „egyik tagja kommunista propagandába keveredett”. Természetesen ez nem felel meg a valóságnak, hanem arra volt csak jó, hogy a szervezet tekintélyes vagyonát egyidejűleg elrabolhassák. Amikor látták, hogy a külföldi zsidóság nem hiszi el a „kommunistaság” vádját, akkor azt találták ki, hogy „devizakihágást” követtek el.

Már 1934-ben ki volt téve a Bnei Brit annak a veszélynek hogy betiltják működését, mert akkor egy keletporoszországi városban állítólag kommunista nyomtatványokat találtak. Akkor is becsempészett iratokról volt szó, mint az kiderült és egy időre megmenekült a feloszlítás veszélyétől a szervezet. A most eszközölt feloszlítással kapcsolatosan rendkívül súlyos anyagi veszteség éri a németországi zsidóságot, mert a szervezetnek tekintélyes vagyona, ingatlanai, jótékonyági szervezetei áldozatát esnek a kéméletlen barna terrornak, amelynek ugylátszik sem a külföld felháborodása, sem a művelt világ megvetése nem tud gátat szabni.

A BNEI BRIT SZERVEZET TÖRTÉNETE.

A Bnei Brit (A Szövetség fia) szervezetet 1845 október 13-án alapították az Egyesült Államokban. Az első szervezetet New-Yorkban létesítették. Főleg az oda kivándorolt német zsidók alapították. Első elnökük Henry Jones (Heinrich Jonás) volt, aki gépkonstruktori foglalkozást üzött. A Bnei Brit célja zsidóknak szellemi és erkölcsi karakterét erősíteni, az emberszeretet eszméit hirdetni, támogatni a tudományt és művészetet, elesetteket támogatni, az üldözötteket segíteni. A szervezet nem csupán a zsidó, hanem az általános emberszeretet eszméit propagálja tagjai körében. Alapjában nem kizárólag zsidók támogatására alakult, viszont elsősorban a zsidók támogatását végzi és annak érdekében dolgozik.

1930-ban tizenöt országban volt megszervezve, négy világrészben. Azóta Ausztrália is beszerződött. A tagok száma kereken 80.000 és körülbelül hatszáz helyén működik a világnak. Ausztriában, Csehszlovákiában és Lengyelországban, valamint Romániában „humanitárius szervezet”-nek nevezik.

A VIII. kerülethez tartozott Németország, a melynek 10% városban volt szervezete és kereken 16 000 tagja volt. Az utóbbi években valószínűleg

kevesbedett a tagok száma, mert sokan kivándoroltak.

A német Bnei Brit-et 1882 március 20-án alapították meg Berlinben. Nemsokára a többi városokban is megalakultak.

A szabadkőművességgel semmiféle kapcsolata nem volt és nincsen a Bnei Brit-nek, sőt a szabadkőművesek mindenkor harcoltak ellene.

A NÉMET BNEI BRIT TRAGÉDIÁJA.

A feloszlítással kapcsolatosan legnagyobb tragédia a szervezet vagyonának elkobzása. Tekintettel arra, hogy a feloszlításból egymagában semmiféle hasznot nem húzhatott volna a nemzeti szocialista rezsim, a propaganda minisztérium vagyonekobbzással vélte a döntő csapást mérni a szervezetre.

Az „United Press” jelentése szerint a Bnei Brit elleni akció represszáliának tekinthető az amerikai németellenes propagandára, amelynek állandó és rendszeres nemzsidó részről jövő támadása bőszítette fel a hitlerista rezsimet. Kétségtelen, hogy semmiféle „államellenes” cselekedetet nem tudhatk felronni a Bnei Brit-re, mert ha tudtak volna, akkor nem hagyták volna négy esztendőn keresztül zavartalanul működni. A zsidó karitatív intézményeknek ez halálos csapást jelent.

A BNEI BRIT ELNÖKÉNEK, DR. LEO BAECK FŐRABBINAK LETARTÓZTATÁSA.

1924 óta állt az élen dr. Leo Baeck főrabbi, akit most a Gestapo üldözésbe vett. Baeck dr. 1875-ban született Lissában (Posen). A breslauer rabbi-semináriumot végezte el és a berlini tudományos főiskolát. 1897-ben Oppolnban lett rabbi, 1907-ben Düsseldorfban és 1912 év vége óta Berlinben működik, mint Németország legnagyobb hitközségének főrabbija. Maybaum utóda, a homiletikai és mid-raskutatási tanszéken a zsidó tudományos intézetben. Számos nagyjelentőségű műnek szerzője. Így 1926-ban „A zsidóság lényege” című könyve négy kiadást ért meg.

Számos tudományos művet és tanulmányt írt. Vezetőszerepet visz a németországi zsidóságban. — 1922 óta a németországi rabbiszervezet és később a legfőbb birodalmi képviselő elnöke. Azonkívül, hogy a Bnei Brit németországi elnöke, 1924 óta a Keren Hajjesod presídiumának is tagja. Annak az általános közecsülésnek, amelyben Németország nem-zsidó köreiben is része van, bizonyítéka, hogy a darmstadt gróf Kayserling féle „A bölcsesség iskolája” többbizben meghívta előadások tartására. Tudományos munkássága alapvető és nagy művében, amelyről fentebb szoltunk, a vallásnak, mint a zsidó életnek centrumát és magvát állítja be.

Leo Baeck-nek, a Bnei Brith titkárjának és velük együtt 180 zsidó vezérfőfiúnak letartóztatása rendkívül lesújtóan hatott a németországi zsidóságra. Leo Baeck-et 1935-ben már egyizben letar-

tóztatta a Gestapo, amikor Jomkippurkor huroclták el a főrabbit a templomi szószékről. Akkor egy napig tartották őrizetbe a zsidókhoz intézett ünnepi szözeata miatt.

A NÉMETORSZÁGI BNEI BRIT VAGYONA.

Az elkobzott vagyont több millió márka értékére becsülik. Hiszen az évente összegyűjtött adományok összege körülbelül egy millió márkát tett ki (cca 40 millió lelt). Ezt az összeget a Bnei Brit és nőszervezetei igen sok zsidó jóléti intézmény között osztották fel. Ebből tartottak fenn sok aggod-házát, ifjusági otthont, kórházat és számos kulturális intézményt. A zsidó munkaközvetítő hivatal az ártégesítési üzemek költségeinek nagy részét a Bnei Brit fedezte. Közvetlen segélyeket is osztott ki az arra rászorult munkanélkülieknek, munkaképtelneknek és szegényeknek. A Bnei Brit volt a német zsidóság utolsó központja a zsidó társadalmi érintkezésben is és ezek feloszlításával ettől az utolsó összefogó szervtől is megfosztották őket.

A BNEI BRIT AMERIKAI KÖZPONTJA INTERVENIÁLNI FOG.

Cincinnatiában lakik a Bnei Brit legfőbb elnöke, Alfréd M. Cohen, aki nyilatkozott már a németországi merénylet ügyében. Kijelentette, hogy mindent elfognak követni, hogy a birodalmi kormányt a rendelkezés visszavonására bírják. Hangsúlyozta, hogy a Bnei Brit amerikai intézmény, amely filantropikus és szociál-kulturális tevékenységét harminc országban fejti ki és sehol soha nem foglalkozott egyes államok politikájával, vagy társadalmi kérdéseivel. A feloszlítás az amerikai zsidóság vezető-körében is mélységes megdöbbenést keltett.

— Bombay polgármestere egy benszülött zsidó. — Bombay. Öt éven belül harmadszor választanak zsidót Bombay város polgármesterévé. Dr. E. Moses, az új polgármester az első, aki tagja a Bnei Jiszraelnek és ezt a tiszteletreméltó állást kapta. A régebbi zsidó polgármesterek Sir David Sasson és Meir Nissim dr voltak. A Bnei Jiszroel, amely szervezethez az új polgármester tartozik, külsőjükben az indiai benszülöttekhez hasonlítanak. Sötétbarna bőrszínük van és a maharati dialektust beszélik. Azt tartják, hogy a második szenttemplom lerombolása után elmenekült zsidók ivadéka. Csak hét férfinak és hét nőnek sikerült elérni India határát, a többiek elpusztultak az uton. Ettől a hét emberpártól származtatják magukat az indiai zsidók. Néhány év előtti minden szoros kapcsolatot elutasítottak, amelyek a többi zsidókhoz fűzte volna őket. — Viszont a fehérbőrű zsidók, az úgynevezett Bagdad-zsidók sem tartottak fenn velük szorosabb kapcsolatot, mert szerintük ezek a Bnei Jiszroel zsidók nem egészen zsidók. Az utóbbi években azonban lényeges közeledés jött létre a benszülött és a bevándorolt zsidók között.

— A nemzetközi nőszövetség a danzig zsidók veszélyeztetett jogaiért. — Brügge. A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben (Belgium) megtartott konferenciája a következő átiratot intézte Anthony Eden angol és Yvon Delbos francia külügyminiszterhez a danzig zsidók érdekében: „A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben összeült végrehajtó bizottsága mély aggodalommal értesült a danzig szenátus azon szándékáról, hogy a Németországban fennálló faji törvényeket Danzig szabadállamra is kiterjesszék. Tudván azt, hogy mennyi igazságtalanságot és milyen nyomort idéztek elő Németországban ezek a törvények és tudatában annak, hogy milyen kihatása lehet e törvények bevezetésének Danzig szabadállam lakóira, akik a Népszövetség védelmében bíznak, kérjük, vesse latba minden befolyását, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa.

Egyetlen orth. kóser pensió

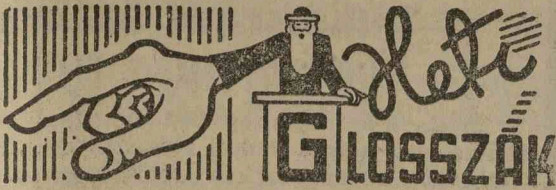
Tátra-Lomnicon

JOSEF TOBOVITS, Villa Bugsch

Ünnepeken Minjan a házban

Szezon előtt és után árengedmény

Kérjen prospektust

Szombatot tartó diákok

tragédiája

Az első hirt Adler Sámuel hunedoarai rabbitól kaptuk. Talán csak „felületességgel” nevezhetjük levelét „hír”-nek, mert ezek a sorok egy vallásos zsidó ember jankiáltását takarják, amelyek mélyen megindítóak és hirtelen nem is tudjuk, hogyan segíthetnénk rajtuk. Azokon a zsidó gyermekeken, akik otthon a legvallásosabb szellemben nevelődnek, majd az iskolába mennek és ott szombaton írásra kényszerítik őket. Sajnos, nincsenek zsidó középiskoláink és így a zsidó szülő, ha nem akarja az analfabétizmus karjaiba kergetni gyermekeit, iskolába járattja. Ott pedig kényszerítik őket arra, hogy írjanak. Dacára annak, hogy 1932 december 14-én kelt rendelettel a közoktatásügyi miniszter felmentette a zsidó tanulókat a szombati íráskényszer alól. De miniszter tervez, inspektor végez. A különböző kerületi tanügyi hatóságok körrendeletben hívják fel az egyes iskolák igazgatóit arra, hogy ne respektálják ezt a rendelkezést, hanem kényszerítsék őket a szombati írásra.

Az első levél Adler Sámuel rabbihelyettes volt. Azóta naponta jönnek a kétségbeesett levelek. (Hála Istennek, személyesen nem kell jöjjenek, mert az oradeai hitközség 800 gyermek számára tart fenn vallásos szellemben tartott elemeket és fiu-leány gimnáziumokat, bár sokszor mostohán is kezelik ezt az iskolát.) Példa erre az Adler levele, amely többek között ezt írja:

— Önök mindig a zsidóság szószólói voltak és minden zsidó ügynek bátor harcosai. Kérem Önöket, lármázzák fel a zsidó vezérfiúk lelkiismeretét, hogy a kovedok utáni harcok helyett foglalkozzanak a zsidó ifjúság tragédiájával. Minden szülőnek nehéz, aki nem zsidó iskolába járattja gyermekeit, de kétszeresen nehéz annak, aki a vallás törvényeihez is ragaszkodik. Nekem három

gyermekem jár az elemibe és egy lányom az ipari gimnáziumba. Mint hitoktató jóba vagyok a tanári karral és eddig szombaton nem hívták ki a táblához leányomat. Legutóbbi szombaton dolgozat írás volt és az iskola igazgatónöje, aki a román tantárgyat tanítja és különben nagyon intelligens urinó, felszólította az írásra, mert szigorú redevete van arra, hogy a zsidó gyermekeknek is írni kell szombaton.

Felkerestem az igazgatónőt, aki megmutatta a rendeletet, amelyet csatoltan másolatban küldök (7483—1937. szám aláírva Candrea generalinspektor és L. Popa sef de sectie.) Ezután azt panaszolja Adler rabbi, hogy gyermeke a többi vallástartó gyermekkel együtt ki van téve annak, hogy miután csaknem az év vége felé járnak, néhány hétért kénytelenek volnának elveszíteni egy egész évi munkájuknak minden eredményét. Lesznek, akik azt mondják, minek iskoláztatni, pláne leánygyermeket, ezeknek az lehet a válaszuk, hogy hiszen a törvény írja elő hét osztálynak elvégzését és a jövő boldogulása szempontjából nem mindegy, hogy hány osztályt járt egy-egy zsidó gyermek.

Adjanak tanácsot, mitévők legyünk? — ez a reirénje minden egyes ez ügyben hozzánk érkezett panasznak. Mit csináljanak a gyermekek, akik a szülői házban vallásos szellemet láttak, maguk is vallásos érzelműek és most kényszeríteni akarják őket a vallásunk legszentebb törvényének megszegésére. Nagyon kérem — fejezi be megható sorait a rabbi, — lármázzák fel lapjukban a zsidó közvéleményt, hiszen az én bánatom és aggodalmam azonos sok-sok zsidó szülőével.

Azóta megtudtuk, hogy a clufi tanügyi inspektorátus kiadott körrendeletében valóban ellentmond a miniszteri rendelkezésnek és az iskolák hozzáláttak azok szigorú végrehajtásához. Illetékes zsidó körök interveniáltak a tanügyi hatóságoknál, de eredménytelenül. Most memorandummal fordultak a miniszterhez és a bucarestii zsidó vezérfiúk minden erejüket latbavetik, hogy az 1932. évi 188.152 számú miniszteri rendelet továbbra is érvényben maradjon, mert az életérdeke a vallástartó zsidóságnak. Sajnos, az okiráltságbeli szülők és gyermekek könynyebben tulteszik magukat a szombati írástílalmon, de nekik is mellénk kell állni, mert csak azok tudják megérteni Adler rabbinak s

ELECTA SZÖVETEK

az 1937-es ujdonságainak oradeai egyedüli közvetlen gyári lerakata

DEUTSCH
Poszióáruház
Sfr. Avram Iancu 4.

társainak nagy fájdalmát, akiknek szintén iskolás gyermekeik vannak. Mi csak azt tudjuk izenni a zsidó szülőknél, hogy tartsanak ki, reméljük, hogy rövidesen kedvező fordulat áll be az ügyben és a zsidó gyermekek szombati íráskényszerére vonatkozó rendelkezéseket miniszteri szóval fogják megsemmisíteni és ezáltal nyugodtan elvégezhetik iskoláikat.

A Legfelsőbb Zsidó Tanács, zsidó Irodák, hitközségek és illetékes más közületek kövessenek el mindent, hogy ez a kérdés közmegegyezésre elintézését nyerjen.

Amikor egy hitközségi einök a Tóra előtt megesküszik

Itt történt Oradeától nem messzire. Bár ország-határ választ el bennünket ettől a kis városkától, Berettyóújfalutól, a magyarországi Biharmegye székvárosától, mégis érdekel bennünket az ottani zsidóság sorsa. Számos éve Kepes László jómódu fakereskedő a hitközség elnöke. Nem tudjuk, mennyire jó vagy rossz elnök, de valószínűleg jó, mert több ízben megválasztották már a hitközség élére. Nos, ezt a Kepes Lászlót is utolérte a közélet hálatlan talaján működők végzete. Egyik ellensége feljelentette a minisztériumnál, hogy hitlenül sáfárokodik a hitközség vagyonával. A minisztérium az orth. Központi Iroda közbenjöttével kormánybiztot nevezett ki azzal a céllal, hogy vizsgálja át a hitközség ügymenetét és pénzügyi kezelését. Természetesen a berettyóújfalusi hitközség két pártra szakadt. Voltak az elnöknek ellenségei, akik meg-

ZSIDÓK A FRONTON

Az alábbi történetet egy orosz zsidó katonának memoárjából vesszük ki, mely memoár a világháború idején került nyilvánosságra...

„Váratlanul megrohmoztuk az ellenséget, — ami annyit jelent, hogy mi oroszok összecsapunk az átkozott osztrák-magyar csapatokkal. Nem tudom hogy történt, de futottunk. Futottunk előre, azután megint hátra és így nem tudom pontosan megmondani, ki futott meg: mi, vagy az osztrák-magyarok?”

Én is futottam és nem tudtam, hogy az ellenség elől, vagy az ellenség után futok-e? Következésképpen nem tudtam azt sem, hogy előre futok-e, vagy hátra. Ezért nagyon zavarban voltam, mert meg voltam győződve róla, hogy előttem is, mögöttem is ott vannak az osztrák-magyarok. Nem tudtam a helyzeten kiokoskodni.

Ezért, futottam.

Addig futottam, míg egészen egyedül maradtam a harctéren. Megálltam és éppen köszönetet akartam mondani a Világ Urának, mikor hirtelen megláttam egy szál osztrák-magyart. Kezdeiben ugyan, bölzalmas reszketés járta át a testemet, de minthogy rögtön észrevettem, hogy amaz is nagyon reszket, bátorságra kaptam és így gondolkodtam:

— El fogom fogni ezt az osztrák-magyart és kapni fogok érte egy medáliát.

De amint ezt elgondoltam, egyszerre csak azt hallom, hogy az osztrák-magyar elkezd kiabálni:

— Halt, a foglyom vagy!

Szertelensége nagyon felizgatott:

— Én vagyok a te foglyod? — kérdeztem.

— Nem barátocskám, ez nem megy!

— Mit — kérdezte viszont Ferenc József katonája hevesen. — Én futottam te utánad!

— Bolond vagy te, — feleltem én, — én csak azért futottam előled, hogy te utánam szaladj és így elfoghassalak!

— De mégsem fogtál el!

— Az nem tesz semmit! Gyere!

— Gyere! — mondta az ellenségem is. —

De arra figyelmezteltek, hogy én viszlek téged és nem te engem.

Mindaketten kézenfogtuk egymást és mentünk.

Körülbelül egy órát gyalogolhattunk, mikor mind a ketten elfáradtunk és leültünk pihenni.

— Jó volna harapni valamit, — mondtam én — de nekem nincs ennivalóm.

— Nálam van valami és azon megosztozhatunk, — mondta az ellenség. De szeretnék előbb minchet imádkozni.

— Ugy? Iori atá? Zsidó vagy?

— De még mennyire! — mondta az ellen-

ség. — Galíciai és amellet egy rabbinak a fia. És te?!

— Én orosz zsidó vagyok és hozzá még Snipisokeból.

Szóval minchet imádkoztunk és ettünk.

Az ellenség kenyere és konzervje felét nekem adta, mondván, hogy miután a foglya vagyok, kötelessége engem táplálni.

— Haj de okos vagy! — feleltem én idegesen. Minthogy én elfogtalak, nemcsak te vagy az enyém, hanem egész vagyonod is.

Miután ettem és bencsoltam, azt mondtam a foglyomnak:

— Álmos vagyok.

— Aludj, — mondta ő, — neked könnyű, te aludhatsz, nekem azonban nem szabad elaludnom, nekem őriznem kell a foglyomat, nehogy megszökjön.

Az ellenség emlékeztetett a kötelességemre: tényleg, hogyan aludhatnék el, mikor őriznem kell egy foglyot? Mit csinállok, ha megszökik?

Igy üldögéltünk mind a ketten. Mind a ketten halálosan álmosak voltunk, de nem mertünk elaludni.

— Mit csinálnak a mi zsidó testvéreink a sötét Oroszországban? — kérdezte tőlem az ellenség, hogy beszélgetésbe kezdjek vele.

— Córeszben vannak! — mondtam nagy sóhajjal. Nektek osztrákoknak sokkal jobb. Igaz, hogy ti is csak olyan snorrérek vagytok, mint mi, de azért kevesebb az ellenségeitek. Sőt

Emlékezzünk ...

A wizensitzi rebbe - a felsőbbrendű ember

Az aradeai zsidóság a chasszidikus világszemlélet magasrendűségét és szépségeit a most egy éve elhunyt Hager Izraelen keresztül ismerte és szerette meg.

— A „Népünk” eredeti riportja —

Oradea. Rövidesen gyászos évfordulóhoz közeledik a zsidóság, illetőleg annak egy igen jelentős rétege. A chasszid világ a legnagyobb kegyelettel emlékezik rá, azok a vallásos zsidó milliók, akik Lengyelország kisvárosaiban számon tartják azokat a híres nagy rebbeket, akik valószínűleg ama „lammedvof” közé tartoznak, akik kedvéért áll ez a világ. De nem felejtik el sohasem Hager Izrael z. c. l., a híres-nevezetes wizensitzi híveinek tizezrei sem, akik Csehszlovákiában, Romániában, meg Jugoszláviában és Magyarországon élnek. Kegyelettel gondolnak rá newyorki hívei is, mert ha „világhírűről” lehet beszélni, úgy kétségtelen, hogy a „wizensitzi” nevét ismerik az egész világon. Páratlan tekintélye volt és most, hogy nemsokára egy év telt el sírjától óta, a távolság és az enyészet misztériuma még jobban felmagasztosítja alakját, mint a „lammedvof” egyik jámborát, aki hitt a jóságban és szeretetben, de nem tett „csodákat”, hiszen pusztán élete volt a „csoda”, meg az a korlátlan szeretet, amellyel elhalmozták még azok is, akik nem esküsznek a „csodarabbik”-ra és akik bizonyos mértékben animozitással viseltetnek e fogalommal szemben.

HAGER ISRAEL z. c. l.
wizensitzi főrabbi

AHOGY ORADEA LÁTTA A WIZSNITZIT.

Most, hogy közeledik halálának évfordulója, nemcsak kötelességünk emlékezni rá, hanem szíves feladat, mert mi, akik százperentes áskénázok vagyunk és a kulturortodoxia felfogásbeli tengelyébe állítjuk életünket, úgy érezzük, magas szíves feladat ismét emlékezni reá, hogy ime lássák, tudják, higgyék és vallják a többi emberek is, hogy fölényesen nagy ember volt az a férfi, aki ma egy kis „ohél”-ban, az aradeai venetiai temetőben alussza örök álmát — a feltámadásig.

Keressük csak egy kicsit a múltat, hiszen ma már történelmi távlatokról beszélhetünk, már amennyire egy emberöltőn belül „távlatok”-ról beszélni lehet. Sokszor élnek még itt közöttünk olyanok, — hiszen alig több mint két évtizede,

hogy idejött a wizensitzi rebbe lakni, — akik emlékeznek. A világháború zűrzavara és véres színjátéka kergette el házából és honából. Furcsa elfogultsággal fogadták idejövését az oradeai legjámborabb zsidók is, akik különben az „Örökkévaló utját” járták. Csodarabbi? Valami furcsa melléközöngéje volt a szónak ezen a vidéken. Miféle lehet ez? Olvastak, hallottak „az ilyenekről”, de végeredményben sohasem láttak egy igazit közülük. Vajjon milyen lehet a mindennapi életben? A zsidóság tekintélyes rétege nem látta szívesen. Amolyan „galíciai menekült” volt, akit „muszáj” volt fogadni. Alig sikerült lakást szerezni neki, igaz viszont, hogy már akkor megkezdődött a háboru alatti lakáshiány is. Végre sikerült neki a régi „Torna-utcán” a Schwartz-féle házban lakást szerezni. Idejövetele után nemsokára elkövetkeztek az őszi nagyünnepek. A hitközséghez fordultak a wizensitziék s kérték, hogy bocsássonak rendelkezésükre egy imaházat. Hosszas huza-vona után sikerült megszerezni a hitközségtől a katonavárosi nagytemplom mellett álló régi kis templomot, Oradea zsidóságának első templomát, amely körülbelül kétszáz esztendő multra tekinthet vissza. Hosszu időn át itt volt a jesiva, a mellette levő parochiák főrabbijainak és a bocherek imaháza. Ezt adta át az ortodox hitközség vezetősége és egy kissé mosolyogtak azon, hogy ezt az aránylag nem nagy, de mégis néhány száz ember befogadására alkalmas templomot vajjon kik fogják megtölteni? Mindenesetre jegy megváltás címen 10.000 koronát (tekintélyes összeg volt akkor!) kértek és kaptak a hitközségi vezetőt.

ÜZÖNLENEK A HIVEK.

Az oradeai zsidó öslakosság ekkor látta meg legnagyobb meglepetésére, hogy valami kell legyen ebben a rabbiban, mert az ünnepek előtti napokban a vonatok csak úgy ontották magukból a hiveket, akik jöttek messzi Galiciából, Lengyelországból, belföldről, meg mindenfelől, amerről csak annak idején lehetőség volt az idejövételre. Amikor az első Roshasonoh beköszöntött, kiderült, hogy mindketlen rosszul számítottak. A wizensitzi udvár híveinek kicsi volt a templom, a hitközség tagjai pedig ámulva látták, hogy amire ők azt hitték, hogy túl tágas lesz, túl szűknek bizonyult. Eddig talán a „laikus” közönség nem is tudta, hogy ki jött közéjük. Ekkor tudták csak meg tulajdonképpen, hogy mit is jelent ez a szó, hogy „csodarabbi”. Ekkor jöttek rá, hogy nincs ebben semmiféle „svindli”, csak egy rendkívül jámbor életű, szelid és csak az Örökkévalót szolgáló akaró és tudó rabbiról van szó, aki nem mesél „csodákat”, nem akar semmit elhítenni magáról, csak a hitet erősíteni és a csüggedő, szenvedő, a háboru ezernyi szenvedésében kinlódó zsidó ezreknek nyújt vigaszt és ad nekik erőt a további kitartásra.

A nagy ünnepek Muszáfi imája, a Kol-Nidre és a Neila, amelyeket a wizensitzi interpretált, páratlanul álló sajtáságos dallamaival, megfogta a leghidegebb askenáz érzelmű oradeai zsidót is. Eljöttek először a szomszédos, majd pedig a város többi zsinagógájából a hivek, hogy hallgassák a „wizensitzi” „csodálatos dallamait. Ahát fogta el a szomorúsággal és bánattal telített lelkeket.

Ez volt az első „csoda”, amelyet a wizensitzi „elkövetett” Oradeán. Hát nem-e volt csoda, hogy ennyi animozitáció dacára és előítélet ellenére — az oradeai „elfogult” askenáz zsidósága kezdte nagyon becsülni, majd később megszeretni a wizensitzi rebbe.

Az oradeai zsidóság „csodálkozni” kezdett. Hát így is lehet? Nem a merev „elegáns” vallásos, a frankfurti „hochdeutsch” zsidóság a kizárólagosan

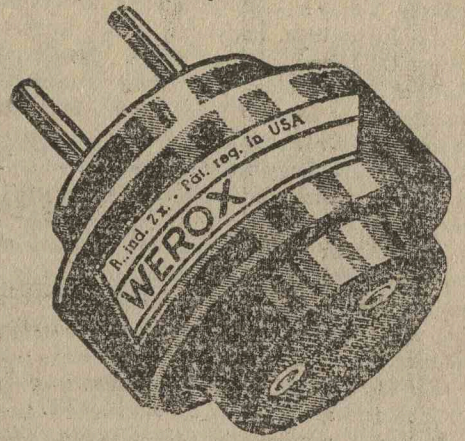
Ujdonság!

Ujdonság!

Werox-áramszűrő

fontos kiegészítőrése minden rádióknak.

1. Csökkenti a hálózati zörejekeket.
2. Csökkenti az áramfogyasztást.
3. Óvja a lámpákat.

Gyári garancia. Nem kell szerelés. Minden rádió szaküzletben kapható: 240 lei

igazi tradícióörzője a zsidóságnak, hanem ezek a „galíciaiak”, akik valami egészen újat és meglepőt hoztak magukkal. A gyermekei, unokái, környezetének tagjai, művelt, olvasott emberek, akik nem élnek elfogult sötétségben, hanem informálva vannak a világ történéseiről. Ismerik a klasszikus irodalmat, beszélnek nyelveket, tudnak viselkedni egészen „európai” módra és nem szegények, hanem valódi igazgyöngy és briliáns csillog asszonyaik nyakán. És a rebbe nem „varázsió”, hanem egy rendkívül finomlelkű, megértő, okos, nagyon okos ember. Napról-napra emelkedett a tisztelet iránta és amint megirtuk halála idején, azt újból ismételnünk kell Jahrzeitja alkalmából, hogy soha nem szított irigységet, soha nem okozott vitát, vagy avatkozott volna be a hitközség belső ügyeibe, harcaiba, amire husz esztendő alatt sokszor lett volna oka, alkalma és lehetősége!

Lássuk csak milyen „csodák”-ról beszélnek vele kapcsolatosan.

AZ ELHUNYT REBBE SZÉDERESTI BORA A KOMMUN ALATT.

Oradeán kitört a kommun és vele egyidejűleg megjelent a szigorú szesztilalom. Aki bort vagy más italt fogyaszt, azt a legszigorúbban büntették. Fogház, meg még hasonló súlyos büntetések. Elkövetkezett pészach ideje és a hivek nagyrésze nem tudta, lehet-e bort fogyasztani széder este, vagy sem? A wizensitziéknél is felmerült a probléma. Mi lesz? Megkérdezték a rebbe, mitevők legyenek?

— Lesz bor, lenni kell bornak, mert ez vallási előírás, — mondotta.

— De rebbe, hát kiteszi magát annak, hogy bírárság elé citálják?

— Ne törődjetelek vele, legyen bor a széderesti asztalon, a többi az én dolgom.

A rebbe bor-fogyasztása a hatóság tudomására jutott. Idézést kapott pészach utolsó napjára. A hivek megrettenve néztek a rebberre. Mi lesz, ha börtönbüntetéssel sújtják a szentéletű rebbe? De ő változatlanul nyugodt volt. Nem lesz semmi baj — mondogatta. Nem fogok elmenni az idézésre.

Nem is kellett elmenjen az idézésre. Mert közben elvonultak a vörösek, kiűritették a várost és elmúlt a veszedelem. Mi volt ez? Megérzés, jóinformáltság, vagy egy caddik betochenja, hogy a széderesti előírás betartása miatt nem lehet semmi baj? ... Nem tudni ... de így történt ...

AMIKOR FEKETE HIMLÓ ÜTÖTT KI A WIZSNITZI UDVARNÁL.

Sokan jöttek állandóan a wizensitzihez és jöttek a háboru alatt a frontokról, meg az ország különböző részeiből és emlékezzünk, hogy az egészség-

Gyermeke iskolába jár?

Gondoljon egészségére!

Lássa
el

SENLASLO (Szt. László)

fertőtlenítő toalettszappannal Udil — Fehérl — Fertőtlenít
DENTONAL fogpasztával

úgy milyen labilis volt akkor, mennyire terjedtek a ragályok. Egyszer csak jelentették az oradeai tisztiorvos hivatalban, hogy egy ember megbetegedett a wizensitzi háznál. Akkor még a Schwartz-házban lakott a Torna-utcán. Két városi tisztiorvos ment, ki megnézni a beteget. Történetesen két zsidó tisztiorvos volt: Dr. Ertler Mór és dr. Barna Ármán. Azonnal látták, hogy fekete himlőről van szó, amely egyike a legveszedelmesebb és legragályosabb járványoknak.

Szombat dél volt és azonnal a járványkórházba kellett volna szállítani, karanténba zárni az összes jelenlevőket. De mit tegyenek a rebbevel? Kocsira üljön szent szombat napján? A tisztiorvosoknak mentő ötletük támadt.

Rendőrökkel körülférték a házat és estig senki sem mehetett se be, se ki a házból. Estére, amikor rá elölegezték a szombatesi ájtatoskodást, odajöttek az orvosok, fertőtlenítették és beoltottak mindenkit a járvány ellen.

Utána még néhány napig karanténban volt a ház és utána nem történt semmi baj. Lokalizálva volt a járvány, egyetlen ember sem kapta meg a betegséget...

KÉT ÉRDEKES EMBER TALÁLKOZÁSA.

Dr. I. Niemerover, Románia grand-rabbija, hét évvel ezelőtt Oradeán járt. Természetesen nem mulasztotta volna el, hogy „nagy kollegáját”, — amint ő mondta — meg ne látogassa. Szombat délelőtt, imádkozás után ment el hozzá. A megboldogult rebbe rendkívül szívélyesen fogadta lakásán a grand-rabbit. Megkínálta egy pohár likőrrel, téztával és beszélgettek a legközvetlenebb modorban. Niemerover dr. közben megtudta, hogy a rebbet újrják egy brisz-milora, Menni akart, de a wizensitzi tartóztatta. Csak maradjon még. Erre Niemerover dr. mosolyogva azt mondta:

— Tudalevő, hogy minden brisz-milon ott van látatlanul éljahu próféta is. Valóban nem kell sietnem, mert a rebberre bizonyára vár a nagy próféta. Misképpen volna az eset, ha nekem kellene elmenem. Bizony pontos kellene, legyek, reám talán nem is várna...

Soha nem látták a wizensitzi olyan józuen nevetni, mint ekkor, sokáig szorongatta „kollegája” kezét és a kapu g kísérte ki, amikor elment.

Csodálatos ember — mondotta a grand-rabbi, — valami olyan jószág sugárzik szeméből, amely megbabonázza az embert. Nagyon nagy ember, egyike korunk legkiválóbb zsidóinak...

EPIZÓD A RITUALIS FÜRDŐBEN.

Szerénysége köztudomású volt. Soha nem volt erőszakos, soha nem akart senkit „meggyőzni” arról, hogy ő nagy ember, hogy egyike a legnagyobbaknak. Szerette a finom tréfákat, amelyek körülötte forogtak és róla szóltak. Egyizben a ritualis fürdőben volt és valahogy szóbaelegedett egy valószínű ortodoxal, aki azonban nem volt „rebbe-mensch”.

— Ugy hallom, hogy szentéletű ember a wizensitzi... — mondotta az ortodox.

— Oh dehogy — mondotta a wizensitzi — én ismerem őt jól. Nem komoly dolog, amit csinál...

— Nem lehet ez így — mondotta az ismeretlen. — hát miért jönnek akkor hozzá messzi földről?

— Hiszékenyek az emberek, nem csinál ő semmi rendkívülit, talán egy kis „csalás” is van a dolgban.

— Szentségtelen beszéd ez, — különben ma este elmegyek hozzá, hiszen péntek van. Megakarok vele ismerkedni.

Este valóban elment a wizensitzi udvarba és kereszte az idegent, akivel reggel beszélgetett. Megöbbsenve látja, hogy akivel beszélt, senki más, mint maga a rebbe. Ott ül az asztafőn és rajongással tekintenek rá a hívek. — Tekintetük találkozt. Megrémmültén nézett a rebbe jószágos szemébe

az idegen, mire a rebbe intett neki, hogy jöjjön közelebb. Zavartan közeledett, mire a rebbe mosolyogva mondotta halkán a fülébe:

— Látja, most maga is meggyőződhet róla, hogy nekem volt igazam. Ugye nincsen senki, aki jobban ismerné a wizensitzi mint én? Nekem csak van jogom kritikát mondani róla? ...

MÉG EGY KIS LEGENDA AZ ALDOTT FÖLDEKRŐL...

Mielőtt Oradeára jött, egy maramuresi kis községben tartózkodott egy ideig. Itt az volt a szokása, mivel nagyon szerette a természetet, hogy egyedül kiment a község határába és ott imádkozott, vagy tanulgatott magában. A parasztok észrevették a szentéletű rebbe jövését-menését és azt is, hogy amerre jár, ott különösen bőséges termést ad a föld. A parasztok tudták, hogy milyen szentéletű ember van közöttük és földjük mennyivel bővebben hoz. Ezután sokszor megszólították a rebbet, hogy sétáljon csak az ő földjük felé, mert akkor bizonyára nem lesz semmi baja a termésüknek és bőven fog áldást ontani... Keressük az ok és okozati összefüggéseket? Minek?

A hit a fontos, a hívés és mindegy az, hogy jámbor zsidó, vagy egyszerű paraszt az illető, ha hisz és bizik, akkor nyugodtan hajlja átomra a fejét, hiszen egy szentéletű férfiú imádkozik az Égek Urához segítségért és boldogulásáért...

A hit, ez az, amit hinni kell, hinni kell! ...

EGY KIS ÜZLETI CSODA.

Egyik híve mondotta el a következőt. Elment a rebbehez és elmondotta neki, hogy üzletet akar na csinálni. Kell hozzá 150.000 lei, de az is megvolna hozzá.

— Honnan van pénz? — kérdezte a rebbe.

— Kölcsönveszem — hangzott a válasz.

— Kamatra, vagy anélkül?

— Sajnos, havonta 5 százalék kamatot kell fizessek érte. (Akkor ez volt a bankkamat.)

— Ne csinálj meg az üzletet, mert az üzlet nem hozhat annyit, mégha a legjobban megy is, hogy ennyi kamatra is teljen és megélni is tudjál belőle. Az illető nem csinálta meg az üzletet.

Nem volt ez sem „csoda”, csak egy okos, élettel ismerős ember józan tanácsa. A különbség csak az, hogyha más óvta volna az illetőt az üzlettől, akkor nem hitt volna neki és megcsinálta volna az üzletet. — viszont a rebbe szavára hallgatott.

Nem volt semmi csoda, csak az isteni csoda

szikrája az, amelyet egy emberbe elrejtett, hogy többi embertársait óvja, hitet öntsön beléjük és a helyes utra vezesse őket. Lett légyen szó üzletről, vagy családról, vallásról, vagy bármi másról...

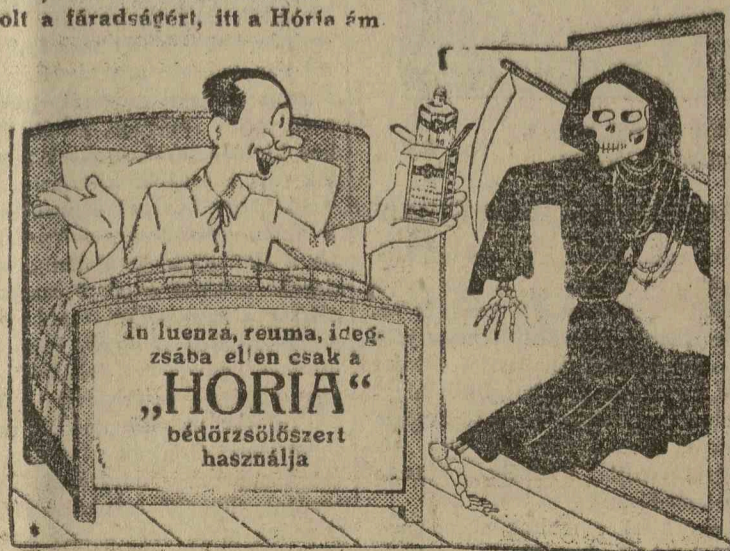
Epizódok egy nagy ember életéből... kedves okos dolgok... érdemes elgondolkozni róluk... Egy felsőbbrendű ember megnyilatkozásai...

Nem akar zsidóellenes politikát az olasz kormány

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” hiradása szerint Rómában, illetékes kormánykörök kijelentették, hogy semmi esetre sem akarnak zsidóellenes politikát folytatni. A hiradás megnyugtató, annál is inkább, mivel néhány a kormányhoz közelálló újság, mint a „Regime Fascista”, a „Tevere” és a „Quadrivio” az utóbbi időben erőteljes propagandát folytatnak a fajvédelmi törvények érdekében. Így a „Tevere” című lap azt írta legutóbb, hogy igyekezni kell, ne hogy vegyes házasságok legyenek zsidók, félzsidók és olaszok között, mert az megrontaná a fajt. Egyidejűleg abc sorrendben felsorolja 1600 olaszországi zsidó család nevét, akikkel az összeházasodást nem ajánlja, illetőleg tiltakozik ellene. A Tevere-hoz csatlakozik most a „Quadrivio” hetilap is. A két lap közlése feltűnést keltett külföldön és kínos benyomást kellett az olasz zsidóság körében. A felháborodás láttára az olasz kormány szükségesnek látta, hogy nyilatkozzon adjon közre, amely szerint az olasz kormány nem ismer antiszemitizmust és a „Tevere” akciójától teljesen távol áll. Hivatkoznak Mussolini nyilatkozatára, amelyet a tripoliszi zsidónegyed meglátogatásakor tett, amikor is kijelentette, hogy a zsidóságnak teljes egyenjogúságát még a gyarmatokon is elismeri, amint ennek alaptörvényei az olasz alkotmányban is le vannak fektetve. A „Prager Tagblatt” is közli a hivatalos olasz nyilatkozatot, amelyben azt közli, hogy a zsidóság mindenkor nagy szolgálatot tett az olasz hazának és nem felejtik el soha, hogy egy zsidó volt az, aki a keletafrikai hódítások első pionirjai és áldozatai között volt. (Ez alatt Franchetti bárót gondolják, aki annak idején repülőgépen ment Abessziniába, Rava miniszter társaságában és utközben lezuhantak és meghaltak).

Clujon Mátyás orth. kóser éttermét május 1-től áthelyezi a Calea Regele Ferdinand 35. szám alól a Calea Regele Ferdinand 49. szám alá. Ha jól akar étkezni, úgy keresse fel az ardeali zsidóság közkedvelt találkozó helyét, a Mátyás éttermet.

**Kaszával jöttél csuf halál hoztam.
Kár volt a fáradságért, itt a Horia ém.**

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Lerakat: FARMACIA „CRUCEA de AUR” ZSIGMONDOVITS L BARLA, Oradea. Piata Uniri

Hamar fárad?
Fájnak alabai?

Vegyen „Aesculap”
talp betéket

— Neill Malcolm közbelép. — London. A kivándorlási ügyek népszövetségi főmegbizottja: Sir Neill Malcolm e pillanatban a délafrikai kormány által kiutasított 2000 zsidó ügyével foglalkozik. A hírek szerint a főmegbizott érintkezésbe lépett Délafrika kormányával és most azt igyekszik megállapítani, hogy mennyien és milyen körülmények között vándoroltak be Délafrikába és mennyiben feleltek meg, az új és régi idegentörvénynek. Sir Neill Malcolm közbelépését kedvezően ítélik meg és remélik, hogy a már odavándorolt zsidók zavartalanul ott maradhatnak.

— A zsidók visszautasítják Madagaszkart. — Varsó. A lengyel kormány azt tervezi, hogy Madagaszkár szigetére egy bizottságot küld ki azzal a céllal, hogy a zsidó kivándorlási lehetőségeket tanulmányozza. A lengyel kormány felszólította a zsidó szervezeteket, hogy vegyenek részt az expedícióban, amelyet ők a legkategorikusabban visszautasítanak.

— Könyvégetést követelnek újra a németek. — Breslau. A sziléziai „Ostdeutsche Morgenpost” című lap új könyvégetést követel. Többek között azt írja, hogy könyvkereskedésekben még mindig olyan könyvek találhatók, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a nemzeti szocialista eszméket elősegítsék. Még mindig található legalább ötszáz olyan könyv, amelyek egyrésze semmi esetre sem kívánatos. Többek között láthatók még Viki Baum-tól, Thomas és Heinrich Mann-tól, Jakob Wassermann-tól, Stefan Zweig-től, Félix Holländer-től művek és még Maxim Gorkij könyvét sem pusztították el. Ezt a zsidó marxista irodalmat végleg ki kell pusztítani, mert nincsen semmi szükség erre az irodalomra. Ezek jelképei annak, a hanyatlási korszaknak, amelyben a zsidóság élt. Legjobb volna egyszerűen elégetni őket egy nagy könyvmáglya tetején.

Kel'emesen,
gyorsan és jól
borotválkozik,

ha
„Raso-Pastá”-t
használ
Gyártja:
Ioan Breckner S.A.
ALBA IULIA

— Helmut Hirsch rejtélye. — Berlin. Március 20-án a hivatalos német sajtóiroda közölte, hogy az állampolgárságnélküli Helmut Hirsch zsidó a törvényszék március 8-án hazaárulás és robbanóanyagkészítés vádjai miatt halálra ítélték. Ezzel kapcsolatosan a következő részletek derültek ki a halálraítélt vádlott életére vonatkozólag: Helmut Hirsch 1916 január 27-én született Németországban. Szülei korábban Amerikában éltek, majd onnan huzamosabb tartózkodásra Németországba mentek. 1916 őszéig Stuttgartban éltek. A „német-nemzeti” párt híve volt apja s mert fia II-ik Vilmos császár születésnapján látta meg a napvilágot, a Wilhelm nevet is anyakönyveztette. 1935-ben Prágába ment, mivel nem tudta tanulmányait Németországban tovább folytatni. Itt egy Staatenlosenpass-t és 1936 decemberben vízumot szerzett a prágai német követségen. Ekkor utazott be Stuttgartba. Megérkezése után azonnal letartóztatták egy barátja lakásán. A sajtó semmit sem közöl arról, hogy Helmut Hirsch mit követelt el és mikor és kikkel. Két büntérsről tesznek említést, de nem írják, hogy kik azok a „barátok”. Senki sem tud semmi bizonyosat, úgy gondolják, az egész egy erőszakolt ügy, amelyet azspanprovokátorok szerveztek meg.

— A hollandiai zsidóság intenzívebb hitközségi életet kezd. — Hága. Az utóbbi időben a hollandiai zsidóság körében élénk munkálkodás észlelhető. Egy külön bizottság dolgozik azon, hogy a Németországból odavándorolt zsidók és a holland zsidók között a kapcsolatokat kimélyítse. I. Maarsen főrabbi azon dolgozik, hogy hitközségi esteket rendez, amelyeknek az a célja, hogy a vallási élet kapcsolatain kívül is, a tagok egymásközötti viszonyát szorosabbá tegye és a hitközségi feladatok körét kiszélesítse. Hága város délkeleti részén, ahol meglehetősen sok zsidó lakik, egy új templom építését kezdték meg, amelyet ez év végén fel is fognak avatni.

Pályázati hirdetmény

Az oradeai nyugati szertartású izr. hitközség a néhai dr. Kecskeméti Lipót elhalálozása folytán megüresedett

főrabbi állásra

pályázatot hirdet.

A pályázat feltételei:

1. A román nyelv tudása írásban és szóban.
2. Egyetemi nivóju rabbiszemináriumi rabbi képesítés.
3. Román állampolgárság. Külföldi állampolgár megválasztása csak a bucurestii rabbi vizsgáztató bizottság képesítő bizonyítványának birtokában és a kultuszminisztérium jóváhagyásával érvényes.
4. A megválasztott rabbi a hitoktatást is végzi a középiskolákban.
5. A község fenntartja a jogot, hogy a pályázók közül kiválassza a próba-szónoklatra meghívandókat. Csak a megválasztottnak költségét téríti meg a község.
6. A megválasztás egyelőre két évre szól ideiglenes jelleggel.
7. Fizetés előzetes megállapodás szerint.
8. Külföldi állampolgár megválasztása esetén a működési és tartózkodási engedély megszerzése a megválasztott főrabbi kötelessége és az engedély megtagadása, vagy annak bármely okból megvonása miatt a hitközség sem erkölcsi, sem anyagi kötelezettséget nem vállal.
9. A pályázat határideje: 1937 szeptember 1.

A nyugati szertartású izr. hitközség előljárósága, Oradea.

Szállamként megy
el a haja

— Fantasztikus hírek a zsidóknak vezetőállásból való kiszorításáról a szovjetben. — Páris. A „Temps” vezércikkben foglalkozik az orosz szovjet belpolitikai helyzettel és megállapítja, hogy az egykor erős zsidó befolyás a szovjet orosz politikában fokton gyengül, csaknem nullával egyenlő. Sztalin a zsidó munkatársakat lassanként mindjobban elejti, csak azért, hogy ezzel nemzeti szocialista Németországgal való kapcsolatainak mi sem álljon útjába. Lenin idejében a politbüro nagyrésze zsidókból állt. Most már csak egyetlen zsidó van ott, Kaganovits, aki szintén félig kegyvesztett már. Nagyon sok zsidó volt a kivégzettek között is. A szovjetunióban itt-ott anizemta jelenségek is észlelhetők. Mindenfélre tendencia érezhető, hogy olyan zsidópolitikát folytassanak, ami a nácioknak is megfélemlő legyen, akiktől a szovjet egy része félt. Különösen amióta Ludendorff és Hitler küldtek és ezzel kapcsolatosan egy orosz-met közeledés remélhető, mivel Ludendorff mindég inkább az orosz, mint az olasz orientáció mellett volt. Legutóbb felmentették a sárból Kalmanovitsot, aki a mezőgazdaság állattenyésztés népbiztosa volt és visszahívták Suritz berlini orosz nagykövetet is, szintén zsidó. A „Temps” cikkét élénk kommentálják a világsajtóban.

— Önhibáján kívül elvált, érettségiző gyermektelen, 33 éves urinó cluji értelmű házrészeseddel és havi 3000 lei tisztviselő fizetéssel férjhez menne egy magához uriemberhez. Bővebbet Mirea házasságkötő vetítő irodánál, Cluj, Str. Maresal Foch

— A szombat megtartásának lehetősége Londonban. — London. A város lord-mayorjának elnöklete alatt foglalkozott az angol főváros tanácsa az új vasárnapi munkaszüneti törvénnyel. Az East End zsidó kereskedői azt kérik, hogy továbbra is engedjék nekik a vasárnap déli 2 óráig való nyitvatartást, mivel ennek megadásához a tanács jogja van. Az East End zsidóság reméli, hogy a tanács ezt engedélyezni fogja, mert a törvény ilyen kivételek megtételére őket teszi jogosítva.

Az ardeai zsidók találkozóhelye

BERKOVITSNÉ

(O adeáról)

orth. kóser étterme

BUCUREȘTI,

Sir. Alpcani 7.

Telefon: 462-91

Socec hátamögött. Postavámmal szemben
alsórangú erdélyi konyha

Intim beszélgetés a halvanöleves grandrabbival...

Dr. Niemirover grand-rabbi a zsidóság jelenlegi helyzetéről

Emlékezés az egy év előtti revolveres merényletre. — Szópárbaja Cuzával a szenátusban. — Nyilatkozat a Legfelsőbb Zsidó Tanácsban végzett munkájáról. — Véleménye a palesztinai helyzetről.

A „Népünk” eredeti interjúja.

Bucuresti. Corall templom. A román főváros zsidóságának egyik legkedvesebb temploma. Ide jár imádkozni a nagy és fejlődő világváros zsidóságának egyik igen tekintélyes része és közötté, annak elitje is. Ott állok jómagam is, a péntekesti kivilágított nagy és fé-

Dr. I. NIEMIROVER grand-rabbi, szenátor

nyes templomban, melyet zsufolásig megtöltének a hívek, hogy hallják a főrabbit és hallgassák a főkantort művészi énekét és a kórus művészenes előadott imáit.

Ott látom teljes papi díszében Niemirover grandrabbist, akit változatlan tisztelettel és szeretettel vesz körül az egész romániai zsidóság. Ez a tisztelet nem az a „kötelező” tisztelet, amely az ország grandrabbijának, legmagasabb hivatalos funkcionáriusának szól. Niemirovert nem csupán tisztelik, hanem határozottan szeretik is, osztatlanul és általánosan. És amint nézem sugárzó intellektust eláruló, ősz szakállal övezett finom arcát, eszembe jut, hogy alig egy esztendeje annak, hogy revolvergolyókat röpített feléje egy örült ember, akit megszedítettek azok a rágalmazások, amelyekkel teletömik a fejüket az embereknek felelőtlenül és megdöglődtlenül. Ott áll Niemirover, a templomi ragyogásban, ájtatosan figyel az istentisztelet menetét és eszembe jut, hogy róla is kell írni, mert hiszen, a ma Romániában élő zsidó nemzedék, egyik legmarkánsabb egyénisége. *Vezére, reprezentánsa a zsidóságnak s erre nem csupán az predestinálja, hogy a szenátusban egyellen képviselője a 900.000 főnyi romániai zsidóságnak, hanem kiváló szelleme, tudása, szónoki készsége, írásművészete, kitűnő politikai meglátása és megértő jóindulatú egyénisége. Szeretik és tisztelik és nem csupán az ó-királyságbeli zsidók, akikkel együtt élt és összeforrott, hanem a cernauti más mentalitásban felnőtt és más kulturát magabiztos ember éppen úgy feltekint reá, mint az ardeali vagy basarabiai zsidó. Ott állok és nézem ezt a kiváló férfiut, aki kétségtelenül a romániai zsidóság egyik markáns vezéregyénisége, akinek van sulya és tekintélye, kifelé és befelé egyaránt.*

Már több ízben volt alkalmunk beszélni vele, látni a szónoklás hevében, láttuk, amikor néhány nappal a múltévi merénylet után, az izgalomtól ágyának dőlt, láttuk már ardeali utján, amikor osztatlan hódolat vette körül.

láttuk tanácskozásokon, miniszterek előtt, ájtatoskodni és dörögni a gyűlölet furái ellen.

Ugy éreztem, hogy most is meg kell látogatnom, nem lehet elmulasztani, hogy ne beszéljek vele aktuális zsidó kérdésekről.

LÁTOGATÁS NIEMIROVER GRAND-RABBINÁL.

Feltárcsázom telefonszámát. 31838. Mikor fogadhat főrabbi uram? Megbeszéljük az időt.

— Legszívesebben este este 7 után látom, mert napközben nagyon lefoglalják időmet hivatalos funkcióim és a közügyek, már pedig nyugodt beszélgetéshez csak magánlakásom alkalmas.

Strada Mantuleasa 5. Bérház. Mig lassan ballagok a lépcsőn, az első emeleti lakás felé, eszembe jut az egy év előtti merénylet. Itt jött le a grand-rabbi, hogy a templomba menjen. — Nem tudhatta, hogy egy gyilkos leselkedik a ház előtt. Egy gyilkos, akinek kezét az isteni gondviselés eltérítette utjából és itt találom a grand-rabbist, aki azóta is nem lankadó lelkesedéssel dolgozik a zsidó közösség érdekében.

Becsengetek. Ajtót nyitnak, bevezetnek a dolgozószobába. Néhány percig várok. Időközben körülnézek. Hatalmas nagy könyvtárványok köröskörül, teli héber és más könyvekkel. Tudóshoz illő millió. És látszik a könyveken és az egész hangulaton, hogy a könyvek nem dísz és nem külisszát jelentenek itt, hanem velük él azok tulajdonosa. Íróasztala teli kéziratokkal, aktacsomókkal, könyvekkel. — Ezen az íróasztalon dolgoznak...

A grand-rabbi belép és régi ismerősként üdvözl. Kis asztalka mellett foglalunk helyet. Fesztelen, intim beszélgetés indul meg közöttünk, nincs semmiféle „interjú” hangulat, mert Niemirover grand-rabbi közvetlensége kizár minden merev és hideg formalitást. Előbb betegségről panaszkodik, amelytől — sajnos — sokat szenved. Olyan a betegsége, amely abszolút nyugalomra kívánna, de nem tud pihenni, állandó idegizgalomban él, mert érzé fokozott felelősségét annak, hogy csaknem egy millió főnyi zsidóságnak sorsa bizonyos tekintetben az ő kezébe is le van téve. Hiszen egy ország zsidóságának legfőbb egyházi méltóságát tölti be.

„NEMRÉGIBEN A FŐRABBI URNAK ÉLES SZÓPÁRBAJA VOLT A SENÁTUSBAN CUZÁVAL.”

A grand-rabbi lemondóan legyint. Nem az első és nem az utolsó volt. Cuza szokás szerint élesen és kíméletlenül támadta a zsidóságot. — Dacára annak, hogy megfogadtam, hogy nem

reflektálok többé gyűlölettől átitatott szavaira, nem bírtam türtöztetni magam és emelt hangon mondtam:

— Azt mondják, hogy Cuzát respektálni kell, mert ő nagy tudós, ő a szenátus talmudistája és 80 éves. De hiszen a zsidó vallás idősebb, mint Cuza, a zsidóság több ezer éves és annak nevében szólok. Misztifikációk, rosszindulati ferditések nem tudják ennek a vallásnak nagy szociális misszióját legyöngíteni. — Cuza ur azon háborodik fel, hogy a zsidóság „kiválasztott nép”-nek tartja magát. Hiszen minden ókori nép annak tartotta magát. És teljes joggal! A görögök filozófiájuk miatt; a zsidók pedig vallási prófétizmusuk miatt. — Nem bírható el, hogy az ó-testamentumról úgy beszéljenek, ahogy azt Cuza teszi a szenátusban. A leghatározottabban tiltakoztam az ellen, mintha a zsidók kommunisták volnának. A kommunista felfogás éppen úgy főnkreteszi a zsidó vallást, mint a keresztényét. Románia zsidósága nem kommunista — mondotta emelt hangon a főrabbi — és mindenkor a legnagyobb áldozatra kész a hazáért és királyért.

IGAZ-E, HOGY A FŐRABBI URAT MÉGFENYEGETTÉK FELELŐTLEN ELEMÉK, HOGY MEGTAMADJAK, HA A SENÁTUS ÜLÉSEIRE JÁRNI FOG?

— Nem érdekel az, ha igaz is volna. Én sohasem tántorodtam meg és akkor sem vonulnék vissza, ha tudnám, hogy újra merénylet készülne ellenem. Nem félek, mert Isten és az igazságba vetett hitem velem van. Nekem misztiót kell teljesítenem, nekem nem csak azért kell ott ülnöm a szenátusnak az egyházfők részére emelt külön padosorban, mert kinevezett jogszerinti szenátor vagyok, hanem mert azon a poszton kell elvégezniem küldetésemel, amelyre a sors állított.

EMLÉKSZEM A KULTUSZTÖRVÉNY MEGSZAVAZÁSÁNÁL FŐRABBI UR NAGY BESZÉDÉRE.

— Nagy harc volt akkor és nekem minden erőmet össze kellett szednem, hogy kivédjem azokat a támadásokat, amelyek akkor elhangzottak. A törvény módosítási érdekében szólaltam fel és fel kellett vegyem a debattéri harcot a miniszteri padosorok felelősével is. Nekem mindegy, szenátusi terem, vagy miniszteri dolgozószoba. Mindenkor az összzsidóság érdekei lebegnek szemem előtt és ami tőlem, tehetségemtől, odaadásomtól kitelik, mindent megteszek, hogy feladatomban minden tekintetben igazi zsidóhoz méltóan eleget tegyek.

Közben Niemirover feláll a fotójból, mert szavait olyan önkéntelen pátosszal mondja, ahogy azt a megszállottak, az ihletett emberek szokták, amikor arról beszélnek, amiben bíznak, hisznek és amiért ha kell, még életüket is hajlandók feláldozni.

Ugy érzem, hogy ezek után valamit a realpolitikáról is kell beszélnem vele. Rögton a tárgyra térek.

— MEGENGEDI FŐTISZTELENDŐ URAM, HOGY MEGKÉRDEZZEM, SOK MUNKÁT ÉS ELFOGLALTSÁGOT JELENT-E ÖNNEK A ZSIDÓ LEGFELSŐBB TANÁCS ELNÖKSÉGE?

— Bizony mondhatom, hogy nem szívesen vállaltam. Részben egészségügyi állapotom, más-

Buziás gyógyfürdő (Román Kaufheim)

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás.

Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség ellen.

Női betegségek a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árakkal. Modern napiételes szabad uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazenae.

Pausálárak az „Europa” utazási irodák utján. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.**

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.

Fürdőigazgatóság, Buziás, Banat.

részt a hitközségben elfoglalt állásom napi teendői annyira lekötik minden időmet, hogy ilyen kimondottan exponált és felelősségteljes posztot nem szívesen fogadtam el. De mert úgy érzem, hogy az Unionea Epreilor és a Zsidó Párt közötti politikai és világfelfogásbeli ellentéteket csak egy olyan személy elnöksége hirdelheti át, aki elfogulatlan mindkét frakció és annak célkitűzéseivel szemben, magasabb zsidó szempontok tekintetbevételével vállalom kellett az elnökséget.

— Tagadhatatlan, hogy rendkívül sok munkát ad az elnökség, de a munka oroszlan-részt, nagy önmegtadással és rendkívüli lelkesedéssel, politikai éleslátással, dr. W. Filderman, mint ügyvezető elnök vállalta magára. Ő nélküle talán nem tudott volna olyannyira eléget tenni nagy feladatának a Zsidó Legfelsőbb Tanács, a mai súlyos és rendkívüli viszonyok között. Emlékezzünk, hogy Ófelségéhez intézett memorandum, a numerus valachikussal szemben folytatott éles sajtópolémia, valamint az illetékes miniszterek és pártvezérek felvilágosítása, megfelelő statisztikai adatok alapján, az ország többségi népének, közvéleményének információja, mind olyan feladat, amelynek a Legfelsőbb Tanács minden tekintetben eleget tett. Tudjuk jól, hogy bármilyen nagy is legyen egy szervezet, minden a vezetésétől függ. Ha dr. W. Filderman nem volna az, aki és többi munkatársai, mint elsősorban a másik alelnök, dr. Fischer Tipadar és a többiek, akkor nem lehetett volna ilyen és ennyi eredményt sem elérni.

W. Filderman önfeláldozással, saját ügyeinek és érdekeinek háttérbeszorításával, mindent elkövet, hogy a zsidóság sérelmei megfelelő orvoslást és meghallgatást találjanak.

MI A VÉLEMÉNYE A FÖRABBI URNAK A PALESZTINAI HELYZETRÖL?

— Ott voltam a cionizmus bölcsőjénél. Együtt dédelgettük a kisdedet Bazelben, az első világháború után. Azóta bizony világpolitikai tényezővé nőtte ki magát a mi kis mozgalmunk. Negyvenegy éve ennek és ha visszatérek a megtett utra, nyugodt lélekkel mondhatom, hogy fáradtságos ut volt, de megérte. Hiszen a zsidó reneszánsz mozgalom új erőt adott a zsidó tömegeknek. Palesztina a zsidó jövő érdekében kifejtett heroikus munkagüjtőpontjába került. Ma is éppen olyan töretlen hittel hiszek a cionizmusban, mint hittem akkor, amikor Herzl-el együtt dolgoztunk.

Jöhettek nehéz napok még, sőt vannak is, nem tudni mi lesz a királyi bizottság javaslata, de hittel hiszem, hogy az eszme győzni fog és a Jordán partjain egy boldog zsidó jövő alapjait fektetik le a mi dicső, bátor és hős chalucaink.

Sokat, nagyon sokat mondott még dr. Niemirover grand-rabbi szenátor. Minden szavát az izzó zsidó szeretet hatja át. Mindenről információ van, tudja és ismeri a román belpolitikai élet minden legcsekélyebb rezzenését is. Jovialis, szeretetreméltó közvetlenséggel, egy francia abbéra emlékeztető modora mindenkit lelkes hívév tesz, aki csak egyszer is beszélt vele életében.

Végül emlékeztetem arra, hogy nemrégiben ünnepelhettem 65-ik születési évfordulóját. Barátságos mosoly kíséretében mondja, hogy most igazán nem ér rá erre gondolni. Még mindig élénken emlékeztetése van az a szeretetteljes ünnepség, amelyben öt évvel ezelőtt részt vettem, amikor nagy ünnepségben részesítette osztatlanul az egész ország zsidósága. A zsidóság helyzete nagyon nehéz, sok a munka és reánk váró feladat. Fontos, hogy a sajtó — a zsidó sajtó — hivatása magaslatán álljon, szolgálja önzetlenül a nép ügyét és bár nem értem az Önök lapjának nevét, a „Népünk”-ét, de hirtelenként tolmácsolatom magamnak annak cikkeit és látom, hogy értékes, magvető munkát végeznek a magyar nyelvű olvasó zsidóság körében. Csak folytassák tovább ezt a munkát, lelkes kitartással.

Késő este volt már, amikor elhagytam a grand-rabbi dolgozószobáját. Iróasztalához megy, elővesz egy dossziát és jelzi, hogy most órákig kell még dolgozzék ezen, mert holnap szüksége lesz rá neki, illetőleg a zsidó közösségeknek.

Amint eljövök tőle, a rohanó nagyvárosi forgatagban még sokáig hatása alatt állok annak az eszmecsereinek, amelyet a romániai zsidóság eme kiváló reprezentánsával folytattam.

Bizonyos megnyugvás vett rajtam erőt. Nem lehet nagyobb baj addig, amíg ilyen lelkes, kiváló nagytudású és tekintélyű férfiak állnak az élen, mint Niemirover grand-rabbi, akit szemfényvesztések, sem revolvergolyók nem térítettek el arról az útról, amelyen több bogány terem, mint babér. . . .

W. S.

A kultuszminiszter rendeletére előkészületlenül és . . .

Váratlanul összehívják az orth. Központi Iroda új vezetősége választó konferenciáját

Néhány hét óta látszólagos szélcsend honolt az ardeali orth. Központi Iroda körül. Csak különböző autentikusnak tetsző híradást lanszíroztak az érdekeltek körök. Az egyik hír azt sugallta, hogy a kultuszminisztérium által megsemmisített és 30 napon belüli új választást bizonytalan időre ki akarják tolni. Voltak olyan hangok, amelyek két éves halasztásról beszéltek. Kétségtelen, hogy történhetek ez irányban intervenciók, mert különben nem lett volna el az előírt harminc nap anélkül, hogy bármi is történt volna. Ab-ovo el kell itélje a zsidó közvélemény azt — aminthogy meg is tette — hogy felsőbb világi hatóságok annyira benyuljanak az orth. zsidóság legautonomabb szervének legbelső ügyeibe. De ha már voltak formai okok a megsemmisítésre, mennyivel hasznosabb lett volna a köz szempontjából, ha megfelelő előkészítés, szervezés után, az előírt harminc napon belül tartották volna meg az új kongresszust. Ez nem történt meg. Ezzel szemben egy kis hír jelent meg a cluj zsidó napilapban, amely azt mondja, hogy sevuot hetében — tehát alig egy hét múlva — mégis összejött a konferencia. A kiszivárgott hírek szerint egy hétfői napon lenne megtartva, amikor semmiféle utazási kedvezmény sincsen.

Mi lehet ennek oka, hogy elhalasztották és ha igen, miért ilyen előkészületlenül tartják meg az új választási kongresszust?

Az illetékesek ügylátszik most sem járnak el a kellő körültekintéssel, vagy talán „körültekintés” után jöttek arra rá, hogy jobb volna így hebehurgyan megtartani a kongresszust? Okvetlenül fontos az, hogy a zsidóság eme fontos fóruma mindenkor a viták melegágya legyen, ahelyett, hogy minden tekintetben a harmonikus együttműködés és az igazi fórum mintaképévé váljon? Ankéntunk során rámutattunk részletesen mindazokra a hibákra, amelyek megakadályozták a multban, hogy az orth. Központi Iroda valóban a zsidóság szószólója és legmagasabb egyházi fóruma legyen. S most, újabb öt éves munkatervének, illetőleg a látszat szerint munkálansági tervének első etappja egy rosszul előkészített választási kongresszus volna?

A meghatározottabban rosszalhatja az ardeali orth. közvélemény, amiért újra így készítik elő ezt a gyűlést, amelynek előkészületlen mivoltára legjobban az a tény mutat rá, hogy mostanig, tehát körülbelül 10 nappal a tervezett kongresszus előtt, még egyetlen hitközség sem kapott meghívót. Hogyan képzelik el ezt az Irodánál. Talán egy nappal a gyűlés előtt küldik szét a meghívót?

Hogyan lehet erre akkor előkészülni?

Meglepő volt az a híradás is, amely azt jelezte, hogy az elnököt is újból választják. Erre

nézve is ellentétes híradások voltak napirenden. Némelyek szerint az elnök megválasztását a minisztérium jóváhagyta, most pedig azt kolportálják, hogy az „örökös elnök” személyét is belehozzák a választásokba. Érdekes az is, hogy a csügynévezett „szpinker” hitközséget is meg kell hívni — a miniszteri rendelkezés értelmében — a kongresszusra, hiszen ez a hitközség reklamálta a minisztériumban, hogy minden ok és indok nélkül nem hívják meg a decemberi kongresszusra.

Véleményünk szerint sevuot hete egyáltalán nem alkalmas egy ilyen nagyszabású ülés megtartására, mert amugy is sok hivatalos ünnep van vagyunk, a kommercialis életben dolgozó delegátusokat az üzleti élet is visszafarthatja a részvételről és újból teljesen előkészületlennek látszik a gyűlés. Vagy talán éppen erre az érdektelenség bázisozzák illetékesek a választások lefolytatására.

Rendkívül fontosnak tartanók azt, hogy két tekintélyes ardeali hitközség — esetleg az ardeai, mint a legnagyobb ortodox közület — azonnal lépjen érintkezésbe a nagyobb, sőt a kisebb hitközségekkel is, hogy egyöntetű álláspont alakuljon ki a kongresszus összetételéről. Legyen ez a bázis, amelyen el lehet indulni. Ne legyen zsúr és összevisszaság, mert az nem okvetlenül vezet egy orth. kongresszusnak. Például hozhatnánk a budapesti, pozsonyi irodák üléseit.

A sokat vitatott alelnöki kérdést is meg lehet oldani olyképpen, hogy előbb az alelnöki és az összes többi tisztséget töltenék be és akkor az elnöki tiszttel a választmánnyal együtt döntene az elnöki szabályok olyképpeni módosításáról, hogy két elnök legyen választható, a mostani hivatalos helyett. Különösen fontos az, mert a megválasztott feladatokat képtelen az elnök egymaga elvégezni — már koránál és belegségénél fogva sem — és sege van két fiatalabb tetterős alelnökre, akik munkájában kellőleg támogatásuk.

Mindent meg lehet és meg kell oldani, be kell méltóságjeljesen, csak kellő előkészítés szükséges és minden irányban tiszta, őnzellen intenciók, vol kell álljon minden oldalon az intrika, a talán hanem egyesegyedül a nagy cél kell lebegjen a szem előtt: az ardeali ortodoxia életerős jövője. Most, szeretettel, munkával és megértéssel, részre.

— Az Elyseum füző- és kézimunka-üzlet május 1-én a str. Ep. Ciorogariu sz. alá helyezi át szalonját.

Folyó év május 6-án indul Constantából. Hálába a nagy francia oceánjáró a „TEOFIL GAUTIER” Tartasson fel magának „ZION LLOYD” utján Bucuresti, C. Victoriei 31 helyet még idejében a „ZION LLOYD” vagy pedig megbízottjainak: Dr. W. Neumann, Cluj, Str. Berthelot 12; Reiter Ernő, Timişoara, Str. Bonnaz 5; Kirsch, Craiea, Str. Nicolae Iorga 21.

A „Zion Lloyd” rendez. árért a legjobb helyeket szerzi be Önnek a „DACIA”, „REGELE CAROL I”, „ROMANIA”, „HAR KARMEL”, „HAR ZION” és „POLONIA” gőzösökre.

A „Zion Lloyd” kedvezményes feltételek mellett rendez utazásokat Amerika, Kanada, Argentina, Brazília, Uruguay, Peru, Cuba és a világ minden országába. Utazzon Ön is a „ZION LLOYD”-dal.

Ma mindenki gyorsan el...

gy gyorsan is használódik el. A létért való küzdelem ma fokozott feladatok elé állítja az emberiséget és ezt a hajszát a szervezet nyíli meg. Legelőször is az idegrendszer és az emésztőszervek fáradnak bele a fokozott tempóba és a legkülönfélébb gyomor-, bél-, máj-, epe- és vese megbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai Gastro D. az idegrendszeren keresztül fejt ki gyógyító hatását, így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkifünőbb eredményeket érnek el vele a legfontosabb megbetegedések eseteiben.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

FELHÍVÁS AZ ARDEALI ZSIDÓ ÁRVAGONDÓZÁSOKHOZ! Az Ardeali Zsidó Árvagondozó, mint minden évben, ez idén is megrendezte Lag Beomer napján országos Gyermeknap-ját, amelynek sikere érdekében felhívással fordult az ardeali zsidó tantestületekhez. A Gyermeknap keretében szokásos módon a tantestületek az iskolák gyermekei előtt ismertették az Árvagondozó nemes munkáját az elhagyott és árva zsidó gyermekek gondozása körül és felhívta őket, hogy úszonapénzükből egy-két lejjel járuljanak hozzá szerencsétlen sorsu gyermektársaik gyámolításához. Az Árvagondozó vezetősége ezúton kéri a tantestületeket, hogy azokon a helyeken, ahol a gyermeknap Lag-Beomer napján bármilyen oknál fogva nem volt megrendezhető, ott az akciót május hó folyamán a legalkalmasabb napon szíveskedjenek megrendezni és a központot arról értesíteni.

Barmicvoh ünnepély. Schönbrunn Adolf timisoarai nagykereskedőnek, az orth. hitközség alelnökének házában kedves családi ünnepély zajlott le a legutóbbi szombaton. Jicchok fia lett tizenhárom éves és ez alkalommal a timisoarai vallásos zsidóság színe-java vett részt a családi ünnepségen. A Barmicvoh kítűnő szónoklatokkal köszöntötte a szülőket és a családot, valamint a megjelent vendégeket.

JÓ CSALÁDBÓL származó 28 éves intelligens, zsidó és világi tudományokban jártas vallásos intellektuel fiatalember nőszülni szándékszik. Keresi hozzáillő leány ismeretséget, akinek szülei benősülést részesítenék előnyben. Érdeklődők leveleit kéri kiadóhivatalkba továbbítani „Misleim” jellegre.

Már Jugoszláviában is, Zágrábból jelentik: Kranjska Gora nevű község (Slovénia) rendelkezést adott ki vendégek és táborozók elhelyezkedésére vonatkozólag. Ebben a rendelkezésben a 11. paragrafus olyképpen szól, hogy „zsidó szervezetek nem telepedhetnek le a község területén”. A jugoszláv zsidó ifuság, dacára annak, hogy külföldi zsidókat érinti ez a rendelkezés, elhatározta, hogy mivel eddig Kranjska Gora közelében szokta nyári táborozását felütni, mostantól kezdve ezt megszünteti és többé nem megy a község közelébe táborozni.

A simleul silvaniei főrabbi szónoklata a pénzhamisítók ellen. — Simleul Silvaniei. Ehrenreich Salamon, a simleuli zsidóság kiváló főrabbi, legutóbb szombati Perleak-előadása alkalmából kitért arra a szomorú eseményre, amely néhány napra az ország érdeklődésének homlokterébe állította a kis város zsidóságát. Súlyosan elítélte a pénzhamisítás ügyébe keveredett embereket, akik szerinte csak látszatra voltak „vallásos” zsidó, mert egy valóban vallásos zsidó nem imádkozhat annyira az aranyborjút és nem követhet el érte bűnöket. A főrabbi szavai mély benyomást keltenek a hallgatóságban.

Ez a TESTSULY feszélyezi és elcsunytja Önt

120 Kg.

A túlságos kövérség állandó keserűség okozója. Terjedelmes pocakja groteszké teszi megjelenését. Állandóan ki van téve barátai tréfáinak. Azonban minden jelentéktelen epizód, azon súlyos események mellett, amelyek a kövérség a mindennapi életben okoz Önnek. Ha még megemlítjük, hogy a kövérségre való hajlamosság nemcsak feszélyező, hanem veszélyes is, belátja, hogy legelsőrendűbb érdeke ottl a kellemetlen teherrel megszabadulni.

Mindenek dacára bizonyos soványító-módszerek nem ajánlatosak. Kerülnie kell a legyengítő étrendet, amely kifárasztja a fizikai ellenálló képességét. Ugyancsak ártalmasnak kell a túlságosan energikus eljárásokat, amelyek áttelekítik a zsíradékot és megütik a szöveteket is megtömjélik. A kövérségre való hajlamosságot természetes eszközökkel kell kezelni, amelyek támogatják a szervezetet a felesleges zsíradék kiválasztásában és eltávolításában, és amelyet megakadályoznak az elhalmozódását.

Az Urodonal négyszeresen megfelel ennek a célnek mert nemcsak oxidálja a felesleges zsíradékot, hanem fokozza az anyagcsere-folyamatot és így megakadályozza a zsíradék-keletkezést. Vesse elő magát ezen, terapeutikus folyamatra és tapasztalja meg, hogy fokozatosan visszatapja egykori elegáns megjelenését és mozgékonyosságát.

E. Faivre profesor a Polifarm-l belgyógyászati klinika hírneves egyetemi tanára a következőképpen magyarázza meg az Urodonal kítűnő hatását: A kövérségre való hajlamosság eseteiben kítűnő eredményeket ad az Urodonal. A nitrogén tartalmú anyagok eltávolításával megakadályozza a vértelenséget és vérpangást, küzd a hosi vérbőség és a máj huzamosabb vérpangása ellen. Oxidálja és elagatja a szervezet túlerhelését és ártató zsíradékot.

URODONAL

megakadályozza az időelőtti megöregedést

A baradombistorító-társulat orvosi kara is rendel URODONAL-t.

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN és DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY — MEGBIZHATÓ MÁRKA

— A HUMMENEI zsidóság most ünnepelte Lengyel Samu ny. iskolaigazgató házasságának 50 éves jubileumát. Lengyel Samu neve és működése nem ismeretlen a népünk olvasóközönsége előtt sem, mert több ízben volt alkalmunk megemlékezni áldásos közéleti és pedagógiai tevékenységéről. Igazi vallásosság és egyetemes képzettsége révén a szlovén zsidóság legelső vezetői közé tartozik. Aranylakodalmá alkalmával Ehrenreich Ch. L., Homonna közismert tudós rabbija emlékkönyvet adott ki tiszteletére „Chochma Lislomo” címen. Az emlékkönyvben kítűnő zsidó tudósok tanulmányai jelentek meg. Lengyel Samu igazgató családi jubileumán osztatlanul nyilvánult meg a város zsidóságának szeretete és nagyrabecsülése a kítűnő pedagógus iránt.

— Fél század óta jól bevezetett fűszerüzlet és korcsma-helyiség, beszálló udvarral, istállókkal és megfelelő lakással azonnal kiadó az új Széniac közelében. — Ertekezhetni vagy a Néppunk kiadóhivatalánál, vagy a helyszínen, Str. Minelor 35, a tulajdonosnál.

— AZ URODONAL előzi és szünteti meg leghatékonyabban a reumatizmust, köszvényt, isiást, migrént és elhújasodást. Az URODONAL tisztítja meg legbiztosabban huyasvítól a szervezetet.

— Titulescu Leon Blumhoz volt hivatalos ebédre. — Bucuresti. A Tempo szerint Titulescu volt külügyminiszter ebédre volt hivatalos Párisban Leon Blum miniszterelnökhöz. Az ebéden Delbos külügyminiszter is megjelent. Titulescu Cap Martinból utazott a francia fővárosba, ahol fontos tárgyalásokat folytat. A lap szerint a volt külügyminiszter május folyamán Londonba utazik, ahol tárgyalni fog a politikai élet vezetőivel. A hír magánjellegű lévén, még megerősítésre szorul.

Irodaj teendőkhben jártas, román, német, héber nyelvet perfektül tudó intelligens, nőtlen, fiatalember, kezdőfizetéssel elhelyezkedést nyerhet a „NÉPUNK” kiadóhivatalában.

— 1256 zsidó vándorolt Lengyelországból Palesztinába 1937 első negyedében. 1937 első három hónapjában 1256 zsidót vándoroltatott ki Lengyelországból Palesztinába a varsói központi Palesztina-hivatal. 714 kivándorló certifikáttal rendelkezett. A többiek diákok, tanulók, rabbik stb. voltak.

— Halálra ítélték a zsidó házaspár gyilkosát. Ber és Rachel Friedmann janowi zsidó házaspár gyilkosát, Chavalkat halálra ítélt a bíróság. Az ítélet kihirdetésénél Chavalka így kiáltott fel bíróihoz: „Zsidó meggyilkolása nem bűn. A hitlerista rezsimben kiténtetést kaptam volna ezért”.

— Harminc litván zsidó el kell hagyja Biro Bidsant. — Kaunas. A „Yiddische Stimme” közli, hogy harminc litvániai zsidót, akik két esztendővel ezelőtt vándoroltak Biro Bidsanba, néhány nappal ezelőtt utasítást kaptak, amelynek értelmében azonnal el kell hagyniuk Oroszország területét. Ez a kiutasítás is a trockista ellenes felfogással van összefüggésben. A külföldi zsidókat trockista-gyanusoknak tartják és igyekeznek őket eltávolítani az ország területéről. Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy M. Chawkind, aki a biro bidsani zsidó „republikában” kommunista vezér volt, eltávolították hivatala éléről, mivel trockistának tartják és mint ilyen, megbizhatatlan.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucurestiben

KATZ orth. kóser **restaurant**
Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

Hét-ről-hétre

Tel-Aviv. Az új kormányintézkedés folytán a város kerületét 4500 dunammal megnagyobbították s ezáltal a Montefiorei negyed is a városhoz került. A jaffai zsidónegyed kérdését még mindég nem oldották meg. — Egykori zsidó frontkatonák és volt légionáriusok nagyszabású ünnepek keretében fogadták **Patterson** ezredest Telavivba való érkezésekor, aki a világháború idején a légió parancsnoka volt. Tel-Aviv városa nevében Rokach polgármester üdvözölte az ezredest, **Patterson** azt válaszolta, hogy más volna ma a zsidóság palesztinai helyzete, ha a légiónáriusok idején nem oszlatták volna fel. — **Bármit is határozzon a királyi bizottság, az utolsó szót ebben a kérdésben mégis a zsidó nép fogja ki-mondani.**

Páris. A Havas ügyvédség jelenti Jeruzsálemből, hogy a Jewish Agency executívája az ezúti április-októberi sedulra tizenöt ezer munkás certifikátot kér.

Buenos Aires. Az argentinai Mifal Bizzaron-akciót Lord Melchet nyitotta meg, azon az országos konferencián, amelyet az argentinai cionisták tartottak meg. A lordot tiszteletbeli elnöké is választották. Ugyancsak Melchet elnökölt az argentinai makkabisták értekezletén is.

Konstantinápoly. A török sajtóban az utóbbi időben erős propaganda folyik annak érdekében, hogy a török nyelvet beszélje mindenki az országban. Smyrnában gyűlést tartottak a zsidók és elhatározták, hogy ezután török nyelven fognak beszélni. Az ősi spanyol nyelvet ezáltal elnyomják.

Wien. A revizionisták világhírű vezére, dr. **Wolfgang von Weisel** súlyosan megbetegedett. Alapota aggodalomra ad okot.

Róma. A jogi filozofia nemzetközi kongresszusán a zsidó prof. **Girogo del Wechiot**, a római egyetem egykori rektorát választották meg elnöké.

Hága. Északhollandia kerületi rabbinátus vezetőjévé **Filip Frankot** nevezték ki. Az új főrabbi mindössze 26 éves, de eddig is kitűnt tehetségével, tudásával és rátermettségével.

London. 75 éves korában a napokban halt meg **Rotschild Lipót** báró özvegye, Achill Perugiának volt leánya és Triesztből származott. 1884-ben vette nőül **Rotschild Lipót** báró, aki harmadik fia volt **Lionel Rotschild**nak. Az elhunyt testvérét 1873-ban **Artur Saasson** vette nőül. A most elhunyt **Rotschild**nének két fia van, **Lionel** és **Anthony Rotschild**.

Jeruzsálem. Afule mellett még 1931-ben egy vizitorony alapjainak építésénél rendkívül érdekes régiségekre bukkantak. Agyagedényekre, amelyek a rendes időszámítás előtti 4000 évesek. Nehány nappal ezelőtt újra ástak és rendkívül értékes régiségeket találtak, különböző korszakok edényeit, amelyek az Émek Jezreel multjából érdekes dokumentumok. Vannak közöttük olyanok, amelyek a paleolitik korból valók, a három bronzkorszakból, a kora vaskorszakból és a római-bizantinikus idők-ből. Régi házak romjait is megtalálták, amelyek a különböző korok építési stílusára élénk fényt vetnek. Az ásásokat dr. **E. Sukenis** professzor végzi, aki a jeruzsálemi egyetem archeológiai tanára. — Mult év november havában **Tulkarem** mellett ismeretlen tettesek megölték **Isak Kascher** kolonistát. Ezzel a gyilkossággal kapcsolatosan most letartóztattak egy husz esztendő arabot, mert **Kfar Vitkin** három zsidó munkása felismerte az arabban a gyilkosság tettesét. — **A Herzliah kolónián** éjnek idején legett a színház épülete. A kár több mint 3000 angol font. — **Dr. J. L. Baruch** ismert zsidó tudós és író ellen egy transzjordániai arab feljelentést tett, melyben azt állítja, hogy meggyilkolta testvérét, aki nála alkalmazásban volt. A nyomozás kiderítette, hogy a feljelentő arabnak egyáltalán nincs és nem is volt soha testvére és **Baruch** drnál semmiféle arab alkalmazott nem volt sohasem. **Jaffában** sok arab házbán tartottak ezzel kapcsolatban házkutatást és a vizsgálatot erőlyesen folytatják. — **A környékbeli hegyek között** egy rendőrpátról egy ismeretlen ember hulláját találta, akinek súlyos sebek borították fejét, amelyet valamilyen szurószerszámmal okoztak. Az agnoszkálás folyamatban van, úgy vélik, hogy egy zsidóról van szó. A nyomozás folyamatban van.

Varsó. A Zsidó Világkongresszus hívei között felmerült a terv, amelynek értelmében a lengyel zsidóság egy nagy általános zsidó kongresszust hívjon egybe, amelyen valamennyi felmerült problémát megvitatják majd. Ennek a kongresszusnak megtartására rövidesen sor kerül. A szervezési bizottságot is összeállították már. Körülbelül június közepén fogják megtartani.

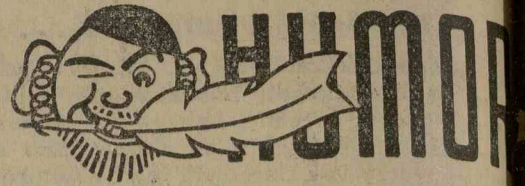
— „A zsidók történelmi joga Palesztinára fenn kell maradjon.” — **London.** A „Times”-ban **Vyvian Adams** konzervatív képviselő válaszol **Lord Lamington**-nak, aki nemrégiben azt tanácsolta cikkében, hogy Palesztina helyett keressenek más területet a zsidó leteleülésre. **Adams** kijelenti cikke elején, hogy a palesztinai nyugtalanságot néhány nap alatt le lehetett volna törni, ha olyan határozottsággal léptek volna fel a hatóságok, ahogy az angol impérium más részén szoktak. Amiózt ezt a kormány elmulasztotta, még nem ok arra, hogy a zsidóság történelmi jogairól, Palesztinát illetőleg, lemondjanak a zsidók. Csak Palesztina ad morális alapot arra, hogy a zsidóság új államot létesítsen. Ez az ország nem menekülési helye a zsidóságnak. Lehetséges, — írja **Vyvian Adams**, — hogy nem minden kívándorolni akaró zsidó tud letelepedni Palesztinában, de nem tagadható le, hogy sokan akarnak közülök Palesztinába letelepedni. **Lord Lamington** azt tanácsolja, hogy keressenek más területet, ahol letelepedhessenek. Nagy köszönetre köteleznék a zsidókat, ha más területen is elősegítenék letelepedésüket, de ez nem jelentí azt, hogy lemondhatnának azokról a történelmi jogokról, amelyek Palesztinához fűzik őket és amelynek alapja az a történelmi jog, amelyre joggal hivatkoznak. Ezzel fejezi be a konzervatív képviselő érdekes cikkét, a legnagyobb és legtekintélyesebb angol napilapban.

— **A madagaszkári expedíció.** — **Varsó.** A „Népünk” is megemlékezett arról, hogy expedíció készül Lengyelországból Madagaszkárra, hogy ott a zsidók letelepedési lehetőségét tanulmányozzák. Az expedíció — legújabb jelentések szerint — a napokban már el is indul és félévig lesz Madagaszkár szigetén. Az expedícióban résztvevőket a lengyel kormány a francia kormánnyal együtt jelölte ki. Az egyik az ismert lengyel világutazó: **B. Lepeckzy** őrnagy, aki számos könyvet is írt, a másik **Salamon Dyk**, aki ismert agronom és a németországi menekültek ügyét is intézte már, végül a harmadik a lengyelországi **Jeas** (A Hias ottani exoziturája) vezetője **Leon Alter**, aki e téren kiváló szakember. Mindhármán mint magánszemélyek vesznek részt az expedícióban, mert a zsidó szervezetek hivatalos kiküldésről tudni sem akartak.

— **Kampóskereszt Londonban.** **Londonból** jelentik: Egy londonmellelteni golfklub pázsitjára egy hatalmas kampóskeresztet építettek bele. A mezőn rengeteg kampóskeresztes röpcédulát találtak. Egy zsidó vezetés alatt álló klubról van szó, amelynek tagjai nagyrészt zsidók. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítése végett.

Szerkesztői üzenet

Több mizrachi delegátus hozzánk intézett megkeresésre közöljük, hogy a Mizrachi ország-részi szervezetek delegátusokat nem választottak az **Ardeali Zsidó Nemzeti Szövetség ordaei konferenciájára.** A Mizrachi ország-részi szervezete és a **Brit Hanoar Hamizrachi országos vezetősége** együttes gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy a Mizrachi nem vesz részt a konferencián. Amennyiben mizrachista érzelmű delegátus mégis résztvenne a konferencián, úgy semmiesetre sem képviseli a szervezetet, legfeljebb mint magánember vehet azon részt annál is inkább, mivel a delegátusokat a **Zs N. Sz.** vezetősége jelölte ki. A Mizrachi egyidejűleg ismét leszögezte az együttes gyűlésen azt az álláspontját, hogy mindaddig, amíg a Mizrachi kivánságai és az ifjusági igények kielégítést nem nyernek, a Szövetségből kilépőknek tekinti magát és a továbbiakban is meg gondolás tárgyává teszi, hogy a közös alapi és sékeli munkán kívül, közös szervezetbe legyen-e a **Zs. N. Szövetségben** tömörült többi cionista pártokkal.

STALIN NAGYSZABASU TERVE.

Miért küldi el a nagy szovjet vezéreket az egész világból Stalin?

Nagyon egyszerű. Mivel szerinte az egész világ bolsevizálva van, átküldi őket a más világra, hogy ott szervezzék meg a szovjetet.

MIERT A KANTON RENDSZER?

Mond mi az, hogy kantonrendszer — kérdi galíciai kisvárosban az egyik hitsorsos?

Nagyon egyszerű — válaszolja a másik. Azt látni, hogy jeder kan-ton was er will.

ABESSZIN ÜZLET.

Egy szatócs vásárolni jön fel vidékről a nagy kereskedőhöz. Mikor összeállítják a számlát, megkérdezi:

- Wie wird es gezahlt?
- Abesszin-Geschäft — hangzik a nagykereskedő válasza, mire a falusi szatócs megkérdezi:
- Wieheisst Abesszin-Geschäft?
- Rasch Kassa.

AZ ÖSSZETEVESZTÉS ELŐNYE ÉS HÁTRANYA.

Reb Eliezer meséli a kávéházi asztalnál:

— Borzasztó sok bajom van az ikeröcsémemmel. Ugy hasonlítotunk egymáshoz, hogy az édes mamánk is összetévesztett bennünket. Ebből aztán a kalamitás származott.

— Például?

— Például az öcsém egyszer hozzávágott a kávéhoz egy tintatartót és engem csaptak ki az iskolából.

— Aztán?

— Később egyszer összeverekedett az utcán engem csuktak be két hétre.

— Aztán?

— Aztán udvaroltam egy szép leánynak és ment vele az oltár elé.

— Na és aztán?

— Aztán szörnyen megbosszultam magam rajta.

— Hogyan?

— Meghalltam és őt temették el.

EGY EINSTEIN ANEKDOTA.

Einstennak, a kiváló tudósnak van egy önközelítő szolgálója, aki szükség esetén a tilkári teendőket ellátja. Egy napon egy újságíró jelentkezett Einstein lakásán, aki tudva azt, hogy a nagy tudós interjút kicsikarni majdnem lehetetlen, egy kérelmet hozott kitöltés végett. A szolga bevitte a kitöltővet Einsteinnak, aki így szólt:

- Nagyon sok dolgom van, töltsd ki helyette a megírta a választ a következő három kérdésre:
- 1. Mit csinál reggel, amikor felkel?
- 2. Mikor szokott sétálni menni?
- 3. Mit csinál délelőtt 11 és 12 óra között?

Einstein másnap megtudta egy londoni újságíró, hogy reggel, amikor felkel cipőt puccol, sétálni csak vasárnap megy és 11 és 12 óra között többnyire krumplit szokott hámozni.

A JOÉTVAGYU RABBI.

Egy híres és tudós rabbi nagy ingyenc volt. Előző ebédet nem adott oda a világ minden kincsét. Egyszer meg is kérdezte tőle egyik híve:

— Hogy lehet az rabbi, hogy nagy tudós és nagy gondolkodó létezzék olyasmikkal is törődve, mint a jó evés?

— Hát mit gondolsz, — szólt a rabbi, — a jó étel csak a butáknak való?

NOMEN EST OMEN.

Bécsben igen népszerű orvosprofesszorok **Schick** és dr **Halban**. Kettejük közül dr **Halban** komorabb.

Egy hölgy, aki mindkettőnek paciense, a minap így nyilatkozott:

— Wenn ich zu Halban geh, zieh ich mich Schick an und wenn ich zu Schick geh, zieh ich mich Halban an.

A GYÁSZJELENTÉS

Egyik napilap kiadóhivatalába beállított a munkásokban egy bánatos ur és gyászjelentést akart adni, a felesége halt meg.

— Mibe kerül egy ilyen gyászjelentés? — kérdezte.

— Egy ilyen kicsi, mondta a kiadóhivatali tisztviselő — ezt nem is érdemes leadni. Mutatok önnek egy szép nagy gyászjelentést, tessék megnézni, ez direkt nevet.